

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Bélyegdíj külön 60 fillér.
Nyitóléc sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 857.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1900.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, június 29.

Mai számunk több közleményel:

Vezércikk: A magyarság ellen.

Nyári elégia.

A kínai vérengzések.

Ferencz Ferdinánd főherceg ünnepélyes eskütétele.

Nyolczmillió pör.

Egy rablógyilkos rémtettei.

Együtt a halálba.

A megsemmisített végrendelet.

Párbaj Cincinnatus miatt.

Félbemaradt válópör.

Tárca: És Sátán nevetett. Irta: Ludwig Jakobovszki.

Csarnok: Hárem. Irta: Krudy Mihály.

A magyarság ellen.

Arad, június 28.

A magyart, az igazi magyar embert állandóan valami kelletlen hangulat üldözi, a melynek a legtöbben nem tudják okát adni. Egy kis törődéssel pedig könnyen rá jöhet az ember, hogy ez az émelygős benyomás a napilapok azon rovatai révén éri az olvasót, melyek a magyarságnak példátlanul szemtelen üldözését adják arbi et orbi hírül. Majd azt olvassa az ember, hogy a horvátok a magyar iskolák hitoktatói nem fogadják el a gyerekektől a magyar gyónást, majd azt, hogy egy magyar embernek Fiumében bevették a fejét, mert magyarul beszélt az utcán, majd, hogy a himnusz énekését eltiltották az összes templomokban, stb.

Előfordul, hogy az iskolai vizsgálatokon arra a kérdésre, hogy kik az emberi-

ség ellenségei? azt a feleletet adják az ártatlan naiv kis lányok, hogy az emberiség megrontói a magyarok. Az egész vonalon nem is annyira a magyar nemzeti eszmének a gyűlölete, mint inkább megvetéssel párosult üldözése látszik érvényesülni, és az ember a méltó elkeseredése és felháborodásában sehol soha nem találja meg azt az elégtételt vagy megtorlást, a mely sértett önérzetének jól esnék.

Ezen pesszimiztikus, kelletlen hangulat közben olvassuk a főváros két orgánumban is azt a csaknem hihetetlen hírt, hogy a bécsi városi tanács az ő tegnapi ülésén egy Förster nevű községtanácsosnak azt az indítványát, hogy a bécsi városi hatóság, a Magyarországra szánt küldeményeknél ezután németül jelölje meg a helység nevét, nemcsak elfogadta, de megtoldotta azzal a kivánsággal, hogy Budapest neve ezután minden hivatalos iraton Ofen-Pest nével szerepeljen.

Nem bánthaná a magyar embert ez a gyalázatosság annyira, ha már hosszabb idejű praxis, sajátképen abuzus folytán arra a meggyőződésre nem jött volna, hogy az érintett határozatban is megnyilatkozó imperitens inzulturna csak azért vakmerősködött Bécs város tanácsa, mert a helységnevek magyarsága felől hozott törvények szentesítésében nagyon is hosszú haladékot, a végrehajtásában pedig érthetetlen elnézést tapasztalt, a melyet a magyar eszmének rovására félremagyarázott.

No hát a kormánynak el nem mulaszt-

ható feladatául áll ezt a félreértést úgy a magyar emberek, mint a magyarság ellen-ségei előtt azzal oszlatni el, hogy az érintett törvényeknek kíméletlen végrehajtása iránt haladéktalanul intézkedik.

Egy ilyen intézkedés még azt a szükséges választ is megadná, melylyel Bécs tanácsának határozatára tartozunk és a mely dokumentálná minden olyan magyarfaló idegennek, a kit csak illet, hogy Magyarország nemcsak geográfiai fogalom, hanem egy jogállam, a melynek törvényei szentek, és a melyeket megtorlás nélkül megsérteni, vagy épen ellenmondó határozatokkal kigunyolni nem szabad.

Tudva azt, hogy a magyar kormánynak állandó törekvése a nemzet méltóságának a védelme, elvárjuk tőle, hogy a bécsi községtanács tegnapi határozata folytán végre határozottan megteszi és minden irányban kíméletlenül végrehajtja azt az intézkedését, melynél fogva a magyar helységnevekkel ellentétben álló czimzéseket nem továbbítja.

Nyári elégia.

Arad, június 28.

Mint az iskolák végződésével jön a hagyományos cikkek a pályaválasztásról s újévkor a jövő esztendő eseményeiről úgy indul meg az újságközlemények elégiája nyár elején a magyar fürdők ügyében irva — s amelynek rendszerint semmiféle haszna sem szokott lenni.

TÁRCA.

És Sátán nevetett.

Irta: Ludwig Jakobovszki.

Egy tömött vérvörös narancs nagyot kopant Sátán fején. Ez felébredt álmából, bizonytalanul tekintett abba az irányba, hol a narancsfák ágai vigyázva közelednek a legyező pálmák széles koronái felé, s azután ásitozva felkelt. Alig észrevehetően rezgett a tiszta lég s jólesően hullámozott az enyhe melegség. Az aranyos nap átcsillámlott a széles levéltetőzet keskeny nyílásain s Sátán sötétfürtű fejét ragyogó fényugarakkal és tánczó árnyakkal cizifrázta.

Néhány szál fényugár végig siklott halvány keskeny arcán, fekete szeme felvillámlott a napfényben, hogy villámgyorsasággal újra becsukódjék, s aztán lassan végigment a puha mőhán, nem törődve azzal, hogy meztelen lábai néha egészen elmerültek a hűvös páfrányban s letiporták a kicsi kék harangvirágokat.

Jártában a paradicsomnak egy tisztására ért, a hol Mihály arkangyal szokott déltájban pihenni. Tág térség terült el itten, tele szórva különös virágokkal. Vörös, sárga, kék és arany színekben futott el felettük a napvilág derüs fénye.

Oda fenn az ég felhőtlen és tiszta volt s az óriási pálmák némán szegélyezték az oldalakat, visszatartván így a szél fuvalmát, mely lopva

lesté, hogy magával vigye a virágok sajtáságos jó illatát.

Messze hátul a paradicsom ölében csobogott a Cihon és Phrat folyók ezüsthényü víze s suttogó mora a olyan halkán tört át a csenden, hogy csak az élesen figyelő fülnek volt hallható.

Sátán fekete, világító szemek kutatva járta végig a gyertyaegyenességben kimagasló pálmák sorát. Egy hatalmas, nagylevelű palma tövében végül egy karcsu alakot pillantott meg, melynek ragyogó fehérsége élesen csillámlott ki a fának sötétzöld lombjaiból.

Sátán visszahökken.

Lassan tett tovább néhány lépést. A páfrány-levelek mélyebbre konyultak lépteit alatt.

Arczára csodás bámulat ült ki. Egy ismeretlen lény állott előtte, karcsu és magas, alig valamivel kisebb, mint jó maga. Szeme kék, s széles homlokán aransárga színben futottak végig hosszú fürtjei.

Adám volt, a kit az Ur teremtett, a mig aludt Sátán.

Tekintete nyugodt, homloka tiszta volt. Nagyon elcsudálkozott Sátán hatalmas természetén, az izzó fekete szempár égő tekintetén, de az Ur nyugalommal, s békével áldotta meg szívét és jámbor keble nem ismerte a féltelmet.

— Ki vagy te? — szólt hozzá Sátán.

— Isten teremtménye!

Sátán homloka nagyon csunyan összerán-czolódott.

— Ah...

Igy tartotta be Isten ígérését. Eddig Sátán volt ura a paradicsomnak, de erősen élt benne a rombolás szelleme, s elpusztította azt, mit az angyalok szorgalma s keze teremtett. Ezek átvezették a Gihon-folyót a paradicsomra, s egy hatalmas sziklával utját állotta. Ezek hatalmas tűz- és hegyi pálmákat növesztettek, de az ő jobbja törpévé görnyesztette le azokat. Ezek jóvoltából békésen egymás oldalán vándoroltak az iváshoz a párducz meg a tigris, s korbácsütésekkel egymásra uszította őket, úgy, hogy vérük csu dult a föld kék virágjaiba. Ekkor Mihály arkangyal az Ur trónja elé lépett, hogy kikerje isteni kegyelmét a bék jüben megzavartak számára. És Sátán ott állott az Ur trónusa előtt, s sak gunyosan felhuzta felső ajkát, midőn így felelt az Ur: Hagyjátok őt. Egi kéz ne sujtsa. De porból akarok lényt teremteni, ez legyen majd aztán a föld ura, s csak az én szavamra hajtsan, s nem az övére...

Adám idegen tekintete még mindig odata-padt Sátán halvány vonásaira.

— Mit keressz itt? — kérdezte metszően Sátán.

— Istent. — A szó nyugodtan hangzott el; nagy tekintetében a nyugalom ült.

— Ez az én birodalmam.

— Ez az Isten birodalma! S te nem vagy Isten, de még olyan sem, a minő Mihály arkangyal. Mert nekéd egy gonosz ráncz fek-

A közönség inkább megy külföldre s ha ezért kérdést tesznek hozzá, azt feleli, hogy a magyar fürdő drágább és rosszabb, mint a külföldi. Ezt pedig talán ma már nem lehet elmondani, legalább nem minden magyar fürdőre. Amellett azt is tekintetbe kellene venni, hogy a fürdő csak akkor lehet olcsó, ha nagy a forgalma s akkor, ha ez meg van, egyre többet áldozhat a kényelmi tekintetekre is.

Erre a közönség nem gondol, hanem megy a külföldre a magyar pénzt költeni. Elég magánunk van, aki ezt teszi, a középosztálynak nem kellene tennie. De az is teszi, mert az úgy sikk. A magyar középosztályu uriember igen járatos az osztrák fürdőkben s a vierwaldstättent is igen ismeri, de az erdélyi hegyeket nem. Minek, hiszen az itthon van?

És évente több millió forint vándorol így a külföldre. Ezért izzad a magyar arató. Óh a magyar föld, az csak arra való, hogy teremje azt a búzát, amelynek az árát máshol kell elkölteni.

Az idén az e fajta sóhajok közé belevegyült egy belügyminiszeri ánkét is, amely a magyar fürdők föllendítésének az ügyéről tanácskozott. Eddig nem sokra mentek, csak azt határozták ebben az ügyben, hogy törvényjavaslatot terjesztenek az országgyűlés elé. Sezt alighanem ismét egy másik ankétra fogják bízni. S az ánkétnak eredményes munka tekintetében nincsen valami jó nevük.

A közönségnek kellene itt fordítania a dolgon, mert hisz valamennyien magunkat rontjuk, ha csak egy fillért is a külföldre viszünk, olyant, amelyet itthon is el lehet költeni. Az orvosok is szembeszállhatnak már egyszer teljes erővel a közönségnek a belföldi fürdőkről való balvéleményével szemben. Az egyenértékű fürdők közül mindig csak a hazait kellene ajánlaniok s le kellene beszélniök az idegen fürdőkre vágyókat. Hanem persze minden nyáron egy egész sereg doktor megy fürdőorvosnak osztrák fürdőkbe s azoknak érdekében áll, hogy utánuk menjen a magyar közönség.

Ezen a belügyminiszeri ankéten szóba került a magyar ásványvizek elhanyagolt volta is. Hogy a közönség Giesshübl és Krondorf vizeit fogyasztja, s ügyet sem vet a magyar vizekre. Ez is jogos panasz, de csak részben, mert a magyar viznek, ha konkurrálni akar, olcsóbbnak kellene lennie. A forrástulajdonosok figye-

lembe vehetnék, hogy a forrás nekik a vizet ingyen adja. Például Parádon a forrásnál csakugyan ingyen is adják a közönségnek a vizet. Még Szolnokon is egy félliter parádi csak négy fillér. S mire hozzánk ér, már harmincz filléren alul nem lehet kapni a boltokban. A míg a magyar forrástulajdonosok ilyen „üzleteket“ csinálnak, addig hiába is várják a magyar ásványvizfogyasztás fellendülését. Mert tekintetbe kellene venniök azt is, hogy azelőtt a rossz ivóvizű városok sokkal nagyobb fogyasztóközönséget szolgáltatottak, de ezeknek száma a vízvezeték és a jó ivóvizet adó ártézi kutak furása óta lényegesen megcsappant.

Szóval mint minden botnak, ennek is két vége van. Nemcsak a fogyasztóközönségben van a hiba, hanem gyakran található az a másik oldalon is. Ezt azonban mi hiába beszéljük. Mi csak úgy beleszoktunk abba, hogy minden esztendőben megírjuk az erről való cikket.

Benne van az emberi természetben, hogy néha borsót hányjon a falra.

TÁVIRATOK.

A kormány Bécsben.

Budapest, június 28. (Saj. tud. táv.) Bécsből távirják a Bud. Tud.-nak: A magyar kormány tagjaival az országgyűlés mindkét házának elnökei: Perczel Dezső és Vay Béla báró, továbbá számos titkos tanácsos is ide érkezett. Ferencz Ferdinánd főherczeg ünnepélyes eskünyilatkozata csak a hivatalos lapok holnapi számaiban fog közzététetni. Hasonlóképen közölni fogják a holnapi hivatalos lapok a kvótára vonatkozó legfelsőbb elhatározást.

Osztrák-magyar bank.

Budapest, június 28. (Saj. tud. táv.) Az osztrák-magyar bank főtanácsa a Bilinski lovag bankkormányzó elnökele alatt tartott mai ülésében a bank vezetősége erre vonatkozó javaslatának megfelelőleg elhatározta, hogy a bank-kamatlábat nem változtatja meg. Jóváhagyta továbbá a főtanács a bank minden részvényére alapszabályszerűleg eső 28 koronányi osztaléknak július 2-ától leendő kifizetését,

nemkülönben a Budapesten en banképületre vonatkozó előkészületek Zuck Alajos bécsi központi felügyelő vezértitkár-helyettesé nevezte

A transzváli háboru.

London, június 28. (Saját tud.) A Times egy tegnap kelt lourenco quezi táviratot közöl, a mely transzforrásból azt jelenti, hogy a burok számban elsánczolják magukat a Miburgon tul elterülő dombvidéken.

London, június 28. (Saját tud. távirat.) A gyarmatügyi miniszterium Prahsz egy 25-én kelt táviratot kapott, a melyben Willcoks ezredes, a Kumaszi felmentésére kiküldött csapatok parancsnoka azt jelenti, hogy levelet kapott az Arapart kormányzójától, a mely szerint a maszi e hó 20-ig tarthatja magát. A buvaji parancsnok levélben azt az értesítést kapta, hogy 21-én és a rákövetkező éjtiz ágyulövés és utána hosszantartó puakatüz hallatszott. A csapatok a folytszakadó eső ellenére elő akartak nyulni, de lehetetlen naponta néhány mérföldnél hosszabb utat tenniök.

Ferencz Ferdinánd főherczeg ünnepélyes eskütétele.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —
Arad, június 28.

Ferencz Ferdinánd főherczeg ma délután elvégezte az utolsó formalitást, a melylyel szive a politikának, az államjognak tartozott. Letette az ünnepélyes esküt, hogy ismeri a törvényt és házi szabályzatot, a mely szerint Chotek grófnővel kötendő házassága csak morfanatikus házasság, az abból származandó gyermekek nem egyenrangu tagjai a uralkodó háznak, azoknak semmi igényük nem lehet a trónöröklésre és végül esküt tett arra, hogy nem fog kísérletet tenni soha semmi formában ennek az állapotnak megváltoztatására.

Az udvari szertartás ragyogó és fényes környezetben folyt le. Az egyházat két biboros képviselte az egyházi eskü letetésénél: Schlauch Lőrincz, nagyváradi

szí meg homlokodat s szemedben a gonosz tekintet.

Sátán mélyenfekvő szemében áruló tűz czikkázott át. Érezte, hogy az Isten lehelle szől ebből a lényből s tekintetében az örökkévaló ereje nyugszik. A törzs után nyult, a melynél Adám állott, de midő ezt egy rántással kitépni akarta, Adám szeliden megérinté botjával a fának zöldelő kergét s mozdulatlanul állott.

Ekkor elhalványodott Sátán.

Tudta most, hogy nem ura többé a földnek és a paradicsomnak, mert a fák nem hajoltak meg intésére.

Ekkor hirtelen elkanyarodott, s mint az üldözött vad száguldott el a gyepen, hogy még csak a fű is alig gördült meg lépte alatt.

Adám utána tekintett, míg csak el nem nyelte alakját a hatalmas sötétzöld lombozat. Azt már nem látta, mint veti magát Sátán a harmatos före s min' igyekszik öklével lecsendesíteni nehezen ziháló keblét.

Ekkor nyugodt léptek vezettek el mellette. Felemelte fejét s Mihály arkangyalra esett tekintete.

— Hé! — kiáltott rá Sátán.

Szent Mihály nyugodtan fordult felé. Mit akarhatott tőle Sátán? Hát nem voltak ők halálos ellenfelek a világ kezdete óta? S a mint most belenzett mélységes szemébe, mely mint-ha titokzatos tüztől izzott volna, Szent Mihály azonnal tudta, hogy Sátán találkozott már Adámmal.

— Te láttad őt? — kérdezte szegyenkezve azon, hogy ez titokban nagy örömmel tölti el.

Sátán nagyokat lélezett.

— Birodalmadnak vége, Sátán. Még csak egy szalmaszál sem engedelmeskedik neked, s egy vízsepp sem ad szavadra. A föld ura Adám és Adám Isten szolgája.

— Ő meg fog halni, a mint meghal a fűszál s eltűnik, mint az esőcsepp! — gunyolódott Sátán és felemelte fejét. — Földből való Adám s föld az ő sorsa!

— Igen — felelte szeliden Mihály — de még ma terem a számára asszonyt az Ur, s így szaporodni fog Adám nemzetsége s belenővekszik a végtelenbe.

— Asszonyt?

Mint valami kiáltás hangzott Sátán kérdése. Aztán visszahanyatlott feje a föbe s tekintete tétován szegte át a meleg napsütötte levegőt.

Bámulva nézett reá az arkangyal. Azután fejét csóválta s tovább haladt...

Ismét reáfeküdt a paradicsomra a napnak örök fénye és Sátán ismét elhaladt a pálmák között a tisztáshoz.

Sajátságos.

Nem volt már olyan csend, mint egyébként.

A bozótot suttogás járta át, a fűszálak izegtek, a levelek zizegtek, a fák koronái csodálatosan megsuhantak, a paradicsom folyói kettő-

zött gyorsasággal s kettőzött csacsogással hampolygették hullámaikat.

Nagy, tarka színű lepkék párosával röpködtek kék és vörös virágokon s magasan a fák tetején pacirta párok zengették gyöngéd dalukat.

Az egyenes pálmatorvilágos nyílásain keresztül Sátán bámuló szeme egy-egy őzet látott elurranni, melyeket ugrándozva mások követtek és hébe-hóba egy szarvasnak vágyakozó kiáltása törte át a lebegő napos szellőket.

Ekkor megállott. Előtte sűrű bokor volt, mely elfedte. És az ágak tövében két alak heverészett a fűvön s mereszte egymásba gyönyörtől ittas tekintetét. Adám szőke feje Eva ölében nyugodott, ki jobbával könnyedén támaszkodott a fűben, miatatt balkeze a férfi háját simította végig.

Egy páfrányszárat szorított foga közé, úgy, hogy annak nagy széles levelei hüsen fedték telt fehér keblét s tekintete megittasodva és fáradtan merengett.

Sátán fülét megütötte, a mint Eva megszólalt:

— Hozzál vizet számomra, hadd igyam!

Es Adám hirtelenében felugrott. Elsietett a folyóhoz s egy odvas gyökérben hús vizet hozott neki.

Hányavetien szürcsölte s nem vetett ügyet arra, mily sóvár pillantással lesi meg Adám fiatal üde testének mozdulatait.

— Ott fenn gyümölcsök vannak. Hozd le őket! — hangzott megint fáradt hangon és

püspök és Gruscha bécsi hercegérsek. A főhercegeken kívül a belső titkos tanácsosok és ezen méltóságot élvező katonai rangban levők voltak a közönség. A két állam miniszterei és a közös miniszterek természetesen hivatásuknál fogva jelen voltak.

A szertartásról tudósítónk táviratai a következőket jelentik:

Előkészületek az ünnepélyre.

Nagy közönség nézte a Burg körül a felvonulást, a mely már fél tizenkét órakor megkezdődött. A diszes katonai egyenruhák ép oly feltűnést keltettek, mint a magyar urak diszruhái, akik pedig az udvari gyászra való tekintettel disz ékszerekkel jelentek meg.

Tizenkét óra előtt megjelentek a nagy lakosztály audiencia-termében Ferencz Ferdinánd, Ottó, Ferdinánd Károly, Lajos Viktor, Ferdinánd toszkánai nagyherceg, Lipót Ferdinánd, József Ferdinánd, Péter Ferdinánd, Henrik Ferdinánd, Lipót Szalvátor, Ferencz Szalvátor, Frigyes, Jenő, József, József Ágost és Rainer főhercegek. A titkos tanács-szobában megjelent Gruscha bécsi hercegérsek, Schlauch biboros, továbbá a legfelsőbb udvari méltóságok, a titkos tanácsosok, a közös, a magyar és az osztrák miniszterek.

A titkos tanácsosok között ott voltak Khuen Hédeváry gróf horvát bán, Radvánszky Béla báró koronaőr, Batthyányi Lajos gróf, Festetics Tasziló gróf, Gromon Dezső, Berzeviczy Albert, Keglevich István gróf, Andrássy Gyula gróf, Andrássy Tivadar gróf, Láng Lajos, Széchenyi Manó gróf, Széchenyi Tivadar gróf, Csekonics Endre.

Hunyady gróf főszertartásmester, Montenuovo gróf főkamrás jelentésére, hogy minden készen van, ő Felsége a főhercegekkel a belső lakosztályból a titkos tanács-szobába ment. A szertartás alatt trón volt fölállítva, a melyen ő Felsége helyet foglalt. Ő Felsége előtt a tróntól jobbra állott Ferencz Ferdinánd főherceg ő fensége, mellette pedig balról Nostitz-Rhienek Albert gróf első főudvarmester. Ő Felségétől balra a többi főherceg állott.

A trón előtt a középen állott Goluchowski Agenor gróf közös külügyminiszter és a császári és királyi ház minisztere, kissé oldalt

Sátán ismét látta, a mint Ádám erőfeszítéssel felmászik a fára s teli kézzel szórja le az almákat, hogy azután összegyűjtve azokat, kezébe adja.

Eva beléharapott az egyik almába, s aztán eldobta.

— Nem kell — mondotta, bájos fejét hátravetette, úgy, hogy fekete haja reáborult fehér vállára.

— Itt annyira szurósak a fűszálak, s oly forró a nap! — hangzott újra szelid hangja s Ádám ismét felkelt, messzire szaladt egészen a tisztás végeig, hogy egy hűs legyezőpálma alatt fekvő helyet készítsen számára.

Kezével kitépte a szurós fűszálakat, kiemelte az erős földből a vastag gyökereket s veríték futott végig forró s mégis derűs arcán.

Eva mozdulatlanul feküdt s hanyagul bámult maga elé.

Ekkor Sátán kissé félretolta a bozótot s a sötétzöld lombok közül előbukkant halavány komor arca.

Eva most hirtelen meglátta s mintegy megbüvölve csüggött tekintete annak lángoló szemén, kissé felemelte fejét s Sátán most lassu mozdulattal intett neki. Akkor elpirult s szájából kihullott a páfránylevél.

Sátán ekkor letépett egy rózsát s ajkához szorította azt. Azután odadobta neki, úgy, hogy az bal mellére esett. Vérpiros arcczal fogta fel a rózsát s ő is ajkához szorította.

— Honnan vetted a rózsát? — kérdezte

balra Gruscha dr. biboros hercegérsek és jobbra Schultés Károly lovag udvari és miniszteri tanácsos, a ki mint államjegyző szerepelt. Lichtenstein Rudolf herceg első főudvarmester a trón előtt jobbra foglalt helyet, odább pedig Cziráky Béla gróf főudvarnagy, a titkos tanácsosok és a miniszterek helyezkedtek el. A tróntól balra álltak Montenuovo Alfréd herceg helyettes főkamrás, a testőrkapitányok és Bolfras Artur tábornagy, ő Felsége főhadsegéde.

Ő Felsége tábornagi egyenruhában volt s belépve, csákóját az egyik kis asztalkára tette s azután fedetlen fővel állott meg a trón előtt, hogy beszédet intézzen az egybegyűltekhez.

A király beszéde.

A király a nap jelentőségét a következő szavakkal fejtette ki:

A mai ünnepségre meghívtam Háza tagjait, titkos tanácsosaimat és minisztereimet, minthogy az a nyilatkozat, a melyet Ferencz Ferdinánd főherceg ur ő fensége a mai napon tenni fog, a császári házra és a monarchiára nézve a legnagyobb fontossággal bír.

Mindig attól az óhajástól vezetettve, hogy az uralkodóház tagjainak javáról gondoskodjam s hogy öcsém, Ferencz Ferdinánd főherceg ur ő fenségének, kiváló szeretetem újabb bizonyítékát adjam, beleegyezésemet adom ahhoz, hogy Chotek Zsófia grófkisasszonnyal házasságra léphessen.

Chotek Zsófia grófkisasszony nemes családból származik ugyan, de családja nem azok közül való, amelyeket Háza meggyökeredett szokásai szerint egyenlőrangúknak lehetne tekinteni. S mint-hogy csak egyenlőrangú házasságból származó nő tekinthető egyenlőrangúnak, ennél fogva a házasság, amelyet Ferencz Ferdinánd főherceg ur ő fensége Chotek Zsófia grófkisasszonnyal kötni szándékozik, morganatikus házasságnak lesz tekintendő.

Ennél fogva az ebből a házasságból Isten áldásával származó gyermekek nem osztozhatnak az uralkodóház többi tagjainak jogaiban.

Ferencz Ferdinánd főherceg ur ő

fensége abból a célból, hogy ezt örök időkre biztosítsa, a mai napon ünnepélyes esküt fog tenni, s meg fog esküdni, hogy mindezt elismeri, hogy különösen elismeri, hogy Chotek Zsófia gróf kisasszonnyal kötendő házassága morganatikus házasság és elismerni az eme tényből folyó összes következményeket. elismeri, hogy Chotek Zsófia grófkisasszonnyal kötendő házasság nem tekinthető egyenrangú házasságnak és hogy ennél fogva az eme házasságból származó gyermekek nem élvezhetik az egyenrangú gyermekek jogait.

Felszólítom császári házam miniszterét, hogy olvassa fel a Ferencz Ferdinánd főherceg ur ő fensége által leteendő esküt.

A trónörökös esküje.

Goluchowski Agenor gróf külügyminiszter, mint az uralkodó kancellárja lépett most elő, s felolvasta az esküt, a mely ezekkel a szavakkal kezdődik:

Mi Ferencz Ferdinánd, Isten kegyelméből ausztriai főherceg, Magyarország királyi hercege . . .

További részében az eskü bevezetése majdnem szó szerint azokat a kijelentéseket tartalmazza, a melyek a királyi beszédben voltak. A két szöveg között csak az a különbség mutatkozott, hogy a trónörökös nyilatkozata rendkívül élesen hangoztatja, a házi törvényt. Arra is utalt az eskü bevezetése, hogy a pragmatica sanctio szerint ugy Ausztriában, mint Magyarországon csakis az uralkodó család tagjainak egyenrangú házasságból származó gyermekei vannak a trónöröklésre jogosítva.

A bevezetés felolvasása után Ferencz Ferdinánd odalépett ahhoz az asztalkához, a melyen az evangelium feküdt. Gruscha hercegérsek és Schlauch biboros-püspök állottak két oldalt. A trónörökös keztüetlen kezének két ujját az evangeliumra téve fenhangon mondotta a következő esküt:

Esküszöm a mindenható Istenre, hogy az uralkodó család házi törvényeit minden részükben elismerem; esküszöm, hogy az elem terjesztett és előttem felolvasott eskü bevezetést minden részében, minden tekintetben és minden záradékában elfogadom és elismerem; esküszöm, hogy a Chotek Zsófia grófkisasszonnyal kötendő házasságot morganatikus házasságnak tekintem; esküszöm, hogy a gyermekeket, a kik isten áldásával ebből a házasságból származni fognak, nem ismerem el egyenlőrangúknak és esküszöm ennél fogva, hogy ezeket a gyermekeket a pragmatica sanctio szerint sem Ausztriában, sem Magyarországon nem fogom a trónöröklésre jogosítottaknak elismerni. Esküszöm és megtartom, Isten engem úgy segéljen!

A király beszéde alatt a főherceg katonás merevséggel, némán nézett a király szeméi közé, de a kik közel állottak hozzá, láthatták, hogy mély megindultság vett rajta erőt. Ez a megindultság csengett a hangjában az eskütételnél is, a melynek szavait különben érczes, erős hangon mondotta el.

Az esküt csak németül tette a trónörökös az erről szóló nyilatkozatot azonban magyarul is kiállította, illetve aláírta. A nyilatkozatok felolvasása és aláírása alatt Gruscha hercegérsek tartotta a keresztet a főherceg előtt. Schlauch bibornoknak itt semmi szerepe nem volt.

Ádám, ki éppen lihegve tért vissza munkájából.

— A szél hordta ide! — suttozta, s erősen elpirult.

— Még az is minő jó szívvel van irányodban! — mosolygott Ádám. Ő még nem tudta, hogy létezik a hazugság, s hogy Eva csak az imént mondotta ki az elsőt.

— Oh igen! — felelte Eva.

— Akarsz most átjönni velem? Ott puha fekhely vár, s az árnyék enyhe, és hűvös.

— Nem! — hangzott a visszautasító válasz, — itt maradok. Jer, fekdj ide mellém s aludjál. A levegő tikkasztó! Es te bizonyára elfáradtál!

Es Ádám lekuksolt mellé a fübe s fejét ismét ölébe fektette. S ő már mindkét kezével simította végig arcát s Ádám boldogan elszunnyadt.

Ekkor Eva felemelte fejét s erősen szemügyre vette a bozótot. Az alvó feje felett vándorolt el tekintete Sátánhoz és halk beszéd követte ezt.

— Tehát holnap a tudás fájánál! — suttozta Sátán.

Es Eva igenlőleg bólintott.

Ekkor Sátán magasra kiegyenesedett. Szeméből kiragyogott a fény s ajka azt mormolta:

— Enyém az asszony s így a föld is enyém!

Es Sátán nevetett . . .

Az okmányok aláírása után a trónörökös mélyen meghajolt Ő Felsege előtt és visszament az aláírásra szolgált asztalkától eredeli helyére. — A nyilatkozatokat Goluchowski is aláírta, mint az uralkodóház jegyzője. Ezután az államjegyző rányomta az okiratokra a főherczeg pecsétjét. Ezeket az okiratokat az állami levéltárakban helyezik el. Az ünnepies aktus befejeztével Ő Felsege visszatért belső szobáiba. Az egész aktus nem egész fél óráig tartott.

Ferencz Ferdinánd még kezét szoritott a két biborossal és a körülállókkal, azután ő is visszavonult a belső termekbe.

Minisztereink Bécsben.

Szell Kálmán minisztereinköt a szertartás után Ferencz Ferdinánd főherczeg külön kihallgatáson fogadta.

Minisztereink legtöbbje még a délután két órakor induló gyorsvonattal visszatért Budapestre. Darányi Ignác és Fejérváry Géza báró azonban még Bécsben maradtak. Előbbi holnap utazik Budapestre, utóbbi még több napig marad Bécsben.

A Fremdenblatt az esküdtételről.

A külügyminisztériumtól informált Fremdenblatt mai esti lapja azt írja, hogy Ferencz Ferdinánd főherczeg esküjének bevezető részében kijelentette, hogy teljes tudatában van nyilatkozata horderejének, s kötelezi magát, hogy nyilatkozatát sem vissza nem vonja, sem semmi olyas kísérletet nem tesz, a mi a nyilatkozat megváltoztatását, vagy meggyöngyítését célozná.

A király és a trónörökös esküvője.

Udvari körökből származó értesülés szerint a trónörökös házassága elé gördülő akadályok gyors leküzdése egyenesen a király közreműködésére vezethető vissza.

A király pénteken reggel magához hívatta Goluchowski gróf külügyminisztert és utasította, hogy lépjen érintkezésbe a magyar kormányval, s avval egyetértőleg intézze el az ügyet úgy, hogy minél hamarabb végezni lehessen vele.

Ez a közbelépés tette csak lehetővé, hogy ma már megtörtént az ünnepies nyilatkozattétel, s holnap meg lesz Reichstadtban az esküvő, holott augusztus 28-nál hamarabb nem remélték ezt még pár nap előtt sem.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Péntek: Délután: Angyal Bandi, népszínmű. Este: Papanek Dani, bohózat.
Szombat: Csepürágók, operette.
Vasárnap: Délután: Ingenélők, népszínmű. Este: Görög rabszolga, operette.

* A csepürágók előadása iránt a közönség érdeklődésére fokozódik, mert, a ki egyszer meghallgatta ezt a kedves szép muzsikát, okvetlenül meghallgatja még egyszer és többször. Mentől többször hallja az ember, annál inkább kívánja. E héten még szombaton adják elő a harmadik képből Ariel és Loube bicziklisták közreműködésével.

* Az ünnepi előadások. Pénteken a színházban szünet van, most azonban az ünnep alkalmából két előadás lesz. A délutánra a rendes leszállított helyárok mellett Angyal Bandi, Teleki Miklósnak hatásos népszínműve kerül színre. Este Papanek Dani viszi az ő vidám sok mulatságot szerző társaságát ismételtén Amerikába. Délután és este is Ariel és Loube is megismétli az ő szerepét és komikus mutatványát, melyeken a felnőttek is oly jóízűt nevetnek, mint a gyermekek.

* A három pár cipő, ez a régi életkép, melyet most a Vigszínházban olyan nagy sikerrel elevenítettek fel Fedák Sári kedvéért,

nálunk is színre kerül a jövő héten. Léni szerepére a mi szintársulatunknak kiváló személyesítője van. Ez Turcsányi Olga, a ki Kolozsvárt nagy sikereket aratott már ezzel a törülmetszett szubrettszereppel.

* Szerződöttes. Baróthy Irmát, a ki legutóbb a pécsi szintársulatnak volt naivája és előzőleg ugyanezen szerepkörben a kolozsvári Nemzeti Színházban játszott: Szendrey Mihály, a kassai színház igazgatója szerződöttes.

* A Schreyer konzervatóriumban holnap f. hó 29-én délelőtt fél 12 órakor kerülnek kiosztásra a bizonyítványok,

A kínai vérengzések.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 28.

Tiencin felszabadításának híre ma végre hivatalos megerősítést nyert, szombat óta a város szabad és a nemzetközi csapatok az összes katonai szempontokból fontos pozíciókat megszállva tartják.

A mai nap másik fontos eseményét az a hír képezi, hogy a segédcapatok által kiszabadított Seymour tengernagy szerencsésen Tiencinbe érkezett.

És a míg a háboruszkodás folyik, addig a kínai állami hivatalnokok azt a kijelentést teszik, hogy az idegenellenes mozgalom támogatása balgaság a mandsupárt részéről és kimondják nyíltan, hogy azzal a törekvéssel ők közösséget nem vállalnak.

A fejtelenségnek és e különböző nézeteknek zürzavaros állapota mindenestre jellemző az ottan uralkodó viszonyokra.

Mai sürgönyeink a következők:

London, június 28.

A Daily Express-nek jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel. Alapos az a föltevés, hogy a segédcapat kiszabadította és szerencsésen Tiencinbe hozta Seymour tengernagyot.

A Daily Mail-nek jelentik Csifuból tegnapi kelettel, hogy a legújabb jelentések szerint az oroszok igen hatásos ágyuzással elfoglalták a tiencini arzenált. Azoknak a csapatoknak, a melyek Tiencint elfoglalták, állítólag legalább hat ágyujok volt.

A Daily News-nek jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel, hogy a boxerek elpusztították a mukdeni (Mandzsúria) hadi iskolát. Hir szerint 3000 orosz vonul ellenük.

London, június 28.

A Daily News-nek egy takui távirata azt mondja, hogy Japán politikájának alapelve a defenzíva, de hozzáteszi, hogy az ország hangulata megköveteli, hogy Japán jövődöbéli nemzeti élete érdekében érvényesítse állását a hatalmak koncertjében.

Mint a Times-nek Jokohamából jelentik, Japán most már 35 szállítóhajót bérelt ki. Ugyanennek a lapnak jelentik Hongkongból, hogy ott valamennyi idegen fölajánlotta segítségét a gyarmat megvédésére.

London, június 28.

A Times sanghaji levelezője azt táviratozza 26-iki kelettel, hogy sok körben egyre több jel vall arra, hogy a kínai hivatalnokok általában elismerik, hogy az idegenellenes mozgalom támogatása balgaság a mandsu-párt részéről, a melylyel nem akarnak közösséget vállalni.

London, június 28.

A Times-nek jelentik Jokohamából, hogy a japániak eddig már 35 szállítóhajót béreltek ki.

Ugyanennek a lapnak jelentik Hongkongból:

Valamennyi idegen felajánlotta segítségét a gyarmat megvédésére.

London, június 28.

Jokohamából táviratozzák, hogy a japán kormány elhatározta, hogy 20,000 katonát küld Kína ellen.

Szent-Pétervár, június 28.

Alexejev altengernagy a következő jelentést küldte Port-Arturból:

Siransky alezredes vezénylete alatt négy század orosz és ugyanannyi külföldi csapat 26-án éjjel felmentette Seymour csapatait. 200 sebesültet Tiencinbe vittek.

London, június 28.

Csifuból jelentik:

Seymour csapatait felmentették. Seymour visszatért Tiencinbe. Az a terve, hogy Pekinggel érintkezésbe lépjen, nem sikerült. A csapatok rendkívül sokat szenvedtek.

Most egy 10,000 főnyi nemzetközi csapat van utban egy orosz ezredes vezetése alatt Peking felé.

London, június 28.

Sanghaiból táviratozzák:

Az itteni kínai hatóságok az alkirály utasítása következtében ultimátumszerű nyilatkozatot irtak alá, s az idegenek képviselőinek ezt kézbesítik. A nyilatkozat pontjai a következők:

1. Az idegen hadihajók ne közlekedjenek sem a Vi-szung folyón, sem a Jang-ce erődjei felé.

2. Az idegen katonák ne gyakorlatozzanak az erődök közelében.

3. Az idegen hajók és katonák ne közlekedjenek a birodalom déli részeiben elhelyezett puskarporos telepek felé, hogy a lakosságot ne izgassák fel.

4. A kikötőkben, a melyekben már vannak idegen hadihajók a status quo tartásuk fen, legénységet partra ne szállítsanak, újabb hadihajókat ne helyezzenek el.

5. Az összes kikötőkben és idegen telepeken kínai oltalom alatt maradnak az idegenek. Olyan helyre azonban ne utazzanak az idegenek az ország belsejébe, a hol oltalmukra kínai helyőrség nincs.

London, június 28.

Stoessel orosz ezredes tizezer emberrel Peking felé halad. Remélik, hogy nem sokára sikerül neki oda bejutnia.

London, június 28.

Az orosz czár, II. Vilmos német császár és I. Ferencz József király az ősszel találkozni fognak, melyen a kínai zavarokkal szemben követendő eljárást fogják megbeszélni.

Berlin, június 28.

Szentpétervárról táviratozzák, hogy az Amurmenti őrszes orosz csapatokat mozgósították Kína ellen. Ezek szerint közelébb odautazik 44,000 gyalogos, 16,000 lovas és 10,600 tüzér 200 ágyúval. A Kinában levő orosz haderő ezzel kilenczvenezer főre fog rugni.

SPORT.

+ Az aradi torna egyesület választmánya f. hó 30-án d. u. 6 órakor a lyceumi tornacsarnokban ülést tart, melyre a választmány t. cz. tagjai ezennel tisztelettel meghívtnak. Fontos tárgyak lévén napirenden, a választmányi tagok minél nagyobb számban való megjelenését kéri az elnökség.

+ Az aradi kerékpár klub holnap pénteken Kisjenőre az ottani ünnepek megtekintésére kirándulást rendez. Indulás a városligeti tótol fél 1 órakor délben: Vissza érkezés Aradra este 8 órakor. A tagok kéretnek minél számszerűbben megjelenni.

Nyolczmilliós pör.

— A Csáky grófok hitbizománya. —

Arad, június 28.

A nagyvárad kir. ítélőtábla polgári tanácsa elé nem mindennapi érdekességű fölfolyamodás érkezett. Egy ismert főri család hitelezői nyújtották be az apellátát a nagyvárad kir. törvényszék ítélete ellen, mely a hitelezők kérését — hogy a családi birtok hitbizományi jellegét töröljék — elutasította.

A nagyérdékű pör lényegét és jelenleg való állását következőkben ismertetjük:

A Csáky grófok egyik őse e század elején, a család fényének fentartására, végrendelet útján hitbizományt alapított, amelynek keretében bevonta felvidéki hatalmas birtokait és a körösszegi, körösszegapáti, berekböszörményi és berettyóújfalui javakat. Az óriás kiterjedésű birtok több mint *nyolcz millió forint* értéket képvisel. A hitbizomány alapítója egyetlen szigorú kikötést tett rendelkezésében: a fidei commissumban való részességéből egyszerűen kizárta a családnak egyik ágát.

Ez volt az oka, hogy a hitbizomány nem nyert maiglan sem királyi jóváhagyást s a rendelkezést ki sem hirdették ama vármegyék gyűlésén, amelyben a hitbizományi javak feküsznek. Holott a felség jóváhagyása, valamint a gyűlési hirdetés egyaránt törvénybe foglalt feltétele a hitbizomány érvényességének.

A családnak az örökségből kizárt tagjai időjártával pörrel támadták meg a végrendeletet. A lőcsei kir. törvényszékhez nyújtották be keresetüket, hogy a hagyaték hitbizományi jellegét töröltsék. A pör hosszú időn át folyt s azzal nyert befejezést, hogy az örökösöket a bíróság elutasította.

Minapában a nagyvárad kir. törvényszék teleknyvi bírósága elé került a milliós pör. Most tudnillik a Csáky-család hitelezői kérték ugyancsak a hitbizományi jelleg törölését s egyben követelésüknek a birtokra való teleknyvi betáblázását, a végrehajtási zálogjegy biztosítása érdekében.

A teleknyvi bíróság nem teljesítette a hitelezők kérését s így a pör, melynek rengeteg aktái kész levéltárat alkotnak, fölfolyamodás folytán a nagyvárad kir. ítélőtábla döntését várja.

Egy rablógyilkos rémtettei.

(Négy kioltott emberélet.)

— Az Aradi Közlöny tudóstójától. —

Arad, június 28.

Mi is megemlékeztünk arról a rablógyilkosságról, melyet pár héttel ezelőtt Balog Béla sarkadi legény követett el a nagyszalontai puszán. Balog kérésként jelentkezett az áldozatknál: egy özvegy asszony és 18 éves leányánál s miután későre járt az idő, meghalt a háiban. Éjjel felkelt s bestiális módon gyilkolta le az alvó nőket. Az anyát először egy járomszeggel főbeütötte, s midőn az ágyában felemelkedett, egy kenyérszélő késsel úgy szurta szíven hogy halva bukott vissza a párnáira. A leányt alvó állapotban gyilkolta meg, egyetlen szurással a szívébe.

A gyilkosság véghezvitele után Balog felforgatta az egész házat, s az így talált 36 koronát elrabolta, s még éjjel visszament Sarkadra.

Érdekes a dologban az, hogy a gyilkos a kenyérszélő kést Sarkadon lakó bátyjától vitte el s a gyilkosságot követő hajnalon, megtörülve a vértől, vissza tette a kenyér mellé. A gyilkos rokonai mit sem tudván a dologról, használták a kést kenyér- és husvágásra, s csak

akkor hültek el, mikor ezt a csendőrség lefoglalta.

Ebben az ügyben a nagyszalontai járásbíró vizsgálobírója folytatja a vizsgálatot, melynek során Balog még egy rablógyilkosságot és egy gyilkosságot ismert be önként.

A múlt évi őszi vásár alkalmával B. Gyula egyik utcáján halva találtak egy Belényes vidéki községi bírót, akiről meg lett állapítva, hogy megfojtották és kirabolták. A gyilkost azóta eredménytelenül keresi a csendőrség. Balog most töredelmesen beismerte, hogy a bírót ő ölte meg és rabolta ki, több száz forintot vevén el tőle. Láttá, hogy áldozata ökrököt adott el, melyekért sok pénzt kapott, egész nap járt tehát utána, míg késő este egy néptelen utcán rávetette magát s száját úgy betömte, hogy a szerencsétlen ember még kezei között meghalt. Balog még a gyilkosság éjjelén Sarkadra menekült, a hol a csendőrség sohasem nyomozott ezen ügyben.

Töredelmes vallomást tett még Balog a katonaságnál, Boszniában elkövetett gyilkosságról is. Haragudott a cs. és kir. 37. gyalogezred egy hadnagyára s azt egy éjjel, midőn mulatságról jött a kaszárnya felé, egy katoná társának fegyverével lelötte. A gyilkosság után megejtett fegyvervizsgálat annak tulajdonosára terelte a gyanút, akit letartóztattak s a hadbírósa életfogytig tartó fegyházra ítélte s immár két esztendő ki is töltött rabságából valamelyik katonai fegyintézetben.

Balog ezen gyilkosságokra nézve is oly részletes vallomást tett, hogy előadásához semmi kétség sem fér, miért is a vizsgálobíró a gyulai gyilkosság iratait már átkérte, a 37-ik gyalogezred hadbíráját pedig a szenzációs vallomásról értesítette, ahol azt érthető meglepetéssel fogják fogadni, miután *ártatlan embert* küldtek a bűnös helyett a fegyházba, akit most hamarosan szabaddá kell tenni.

Balogot a vizsgálat befejezése után, a megelőzés elvének fogva, valószínűleg a gyulai törvényszékhez kísérik át s ott tartják majd meg a szenzációs esküdtbírósi tárgyalást, melynek eredménye csakis *kötél általi halál* lehet.

Együtt a halálba.

(Egy fiatal kereskedő rémtette.)

— Az Aradi Közlöny tudóstójától. —

Arad, június 28.

Egy fiatal kereskedő rémes katasztrófájáról értesítik lapunkat Mármaros-Szigetről. Férj és feleség, fiatal házaspár, az élet küzdelmei elől önként mentek a halálba. A fiatal asszony feláldozta magát az uráért, mert az nem akart élni szegyenben, az asszony is vele tartott a halálba. Így haltak meg együtt a férjet ért szegyen miatt. Az asszony kérte az urát, hogy őt is löjje agyon. A férj megtette és a felesége véres teteménél végezte ki azután önmagát a boldogtalan.

A megdöbbentő családi tragédia részletei a következők:

Néhány év előtt történt, hogy Kiss Géza szigeti divatárkereskedő, virágzó üzletnek a tulajdonosa, nőül kérte Kádas István mármaroszigeti gazdag polgárnak a leányát, Zsuzsikát. Kiss Gézát szép jövőjü, iparkodó embernek tudta mindenki, hát az öreg Kádas nem ellenkezett. Talán azért sem, mert a fiatalok nagyon szerették egymást.

Alig hogy otthonába vitte Kiss Géza a fiatal feleségét, nagy bajok támadtak. Kitünt, hogy Kiss Géza üzlete a romlással küzd s annyi rajta az adósság, hogy az apósa 10.000 forintja sem mentheti meg. Nem is mentette meg és Kiss Géza megbukott.

A felingerült szülők ekkor haza hívták leányukat s azt követelték tőle, hogy *válasszon el az urától*. A menyecske azonban tudni sem akart erről. Kiss Géza ettől fogva mindenféleképp megpróbálkozott: volt ügynök, megbízott, kereskedő, legutóbb pedig napidijasi állást kapott a taraczközi szolgabírói hivatalban. Mint-hogy pedig abból a szűkös fizetésből sehogys tudta volna eltartani a feleségét, az asszony mégis csak visszament szüleihez. Férje azonban minden héten meglátogatta olyanformán, hogy szombaton este bement Taraczközről és hétfőn délelőtt tért csak vissza.

Most legutóbb is így történt. Vasárnap jókedvűen és rugalmas léptekkel sétált még a városban. Hétfőn reggel 6 órakor azonban három lövés hallatszott az ifju pár szobájából a melyből néhány másodperc múlva jajgatva tántorgott elő Kiss Géza felesége. Csupa vér volt a menyecske s néhány percz multán kiadta lelkét. *Férje holtan terült el benn a szoba padlóján*.

Ezeket tudta magállapítani a vizsgálat. Hogy a rémes esetnek mik voltak az előzményei, azt hozzávetés útján lehet csak találgatni. Bizonyos azonban hogy Kiss Gézának sok szemrehányást kellett tűrnie elpocsékolta élete miatt s másrészt a férj is kétségbeeshetett jövőjén. Ezenfelül tudta nagyon jól, hogy feleségének családja ellene van és mindenképpen válásra akarja bírni nejét. Vasárnap is efféle csetepaté folyhatott s ennek hatása alatt hátrázhatta el magát Kiss Géza a rémes tette.

Hogy vajjon neje beleegyezésével hajtott-e végre tettét, vagy nem, azt a vizsgálat deríti majd ki. Annyi bizonyos, hogy Kiss Gézának állhatatlan, könnyelmű ember volt a hire, a ki nem érdemelte meg a karakteres, forrón szerető asszonyt. A súlyosan meglátogatott Kádas-család iránt mindenütt nagy a részvét.

A megsemmisített végrendelet.

(Kiosztásra nem kerülő jótékony hagyomány.)

— Az Aradi Közlöny tudóstójától. —

Arad, június 28.

Mai lapunkban megemlékeztünk a néhai Nikodem János hagyatéki perében hozott törvényszéki ítéletről, melynek erejénél fogva kir. törvényszék *semmisnek nyilvánította a végrendeletet* és kimondotta, hogy az örökösök özvegyét megillető özvegyi haszonélvezeti jog épségben tartása mellett a *törvényes örökösödés* alapján adandó át a végrendelet, vagyis hogy az egész hagyatékra néhai Nikodem János két kiskoru fia az örökös. Ezek szerint nem teljesíthető a boldog emlékü Nikodem János azon nemes intencziója, hogy az általa, végrendeletében megnevezett humánus és kultur-intézetek közt a hagyományozott öszszeg kiosztassék.

Ma abban a helyzetben vagyunk, hogy a végrendeleti akták nyomán részleteket közölhetünk erről a közérdekű peres ügyről.

Nikodem János összes vagyonának értéke 273.678 korona ingatlanokban, ingókban és készpénzben, a mi a tegnap meghozott törvényszéki ítélet értelmében az elhunyt két kiskoru fiára, Jánosra és Lajosra száll. A közölcsekre szánt adományok, melyeket most már természetesen nem fognak kifizetni, a következők:

Az aradi ág. hitv. ev. egyház templomalapjára 4000 korona.

Ugyanazon egyháznak lelkeszi nyugdíj 1000 korona.

Az aradi menház javára 1000 korona.

A kereskedelmi akadémiának 500 korona.

Az árvaháznak 500 korona.

A tüzoltóknak 500 korona.
A betegsegélyző egyletnek 400 korona.
Az aradvárosi vörös kereszt egyletnek 400 korona.

A muzeumnak 300 korona.
Az aradvidéki tanítóegyesületnek 300 korona.

A Szentháromság-szoborra 300 korona
Az n. M. K. E.-nek 200 korona.

A kórháznak 200 korona.
Iparos-ifjak szegényalapjának 200 korona.

A szegény tanulókat segítő egyletnek 200 korona.

Elagyott honvédek 100 korona.
Az aszódi algymnáziumban szegény tanulók ösztöndíjára külön alap gyanánt 8000 korona.

Ugyanitt nyugdíjalapra a tanárok részére 1000 korona.

A szarvasi főgymnázium szegény tanulóinak ösztöndíjára 3000 korona.

Ugyanitt nyugdíjalap a tanárok részére 1000 korona.

A selmeczbányai főgymnáziumban szegénytanulók ösztöndíjára 3000 korona.

Ugyanitt tanári nyugdíjalapra 1000 korona.

A pozsonyi főgymnáziumban egy teológus számára ösztöndíj-alapítvány 3000 korona.

Ugyanitt tanári nyugdíjalapra 1000 korona.

A tótygyöröki egyház részére 2000 korona.

Különfélékre 1000 korona.

A végrendelet — mint már jeleztük — nem volt a törvényszabta alakosságokkal ellátva s ezért az aradvárosi árvaszék a kiskorú örökösök érdekében kénytelen volt lépéseket tenni a végrendelet megsemmisítésére. Az árvaszék által kirendelt ügygondnok, *Tolnai János dr.* aradi ügyvéd indította meg a végrendelet félretétele iránti pert. A mint tudjuk, egyes hagyományosok és végrendeleti kedvezményezettek perbe is szállottak, de az érdekeltek többsége nem is védekezett a perben.

Tolnai János dr. terjedelmes beadványban terjesztette elő a kiskorúak keresetét. Elmondja, hogy a végrendelet nélküli azon kelleket, melyeket az 1876. évi XVI. t.-cz. a végrendelet alaki kellekeiül előírt s így nem tekinthető érvényes végrendeletül, mint a melyre végrendeleti örökösödés alapítható volna. A fentidézett törvénycikk 5. §-a a magánvégrendeletnek egyik lényeges alaki kellekeiül írja elő, hogy a végrendelet a tanuk együttes jelenlétében és általuk értett nyelven kijelentse, miként az okirat az ő végrendeletét tartalmazza, azt előtűk aláírja, vagy már előbb általa önkezüleg aláírtnak elismerje és az, hogy ez megtörtént magán az okiraton a tanuk által igazoltassék. A végrendelet azonban nélküli ezen záradékot s azon körülmény, hogy a végrendeleten öt tanu *Domány József, Sallay Béla, Tedeschy Viktor, Schusztér Illés dr. Lukácsy Miklós* szerepel, nem teszi fölöslegessé a törvény által előírt ezen kelleket.

Mint hogy tehát az okiraton sem az, hogy a végrendelet a tanuk előtt kijelentette volna, hogy az okirat az ő végrendeletét tartalmazza, sem pedig az, hogy azt előtűk aláírta, vagy már előbb általa aláírtnak elismerte, a tanuk által nem igazoltatik, és mint hogy magán végrendeleteknél magából a végrendeletekből kell kitűnni, hogy az előírt szabályok a végrendelet alkotásánál megtartottak, így a fent hivatolt végrendelet nem bír azon kellekkel, melyet az idézett törvény előír és érvényes végrendeletnek nem tekinthető.

A végrendelet tehát érvénytelen a fenti alaki kellek hiányánál fogva s a néhai *Nikodém János* hagyatékára nézve a törvényes örökösödés áll be.

Ezek szerint elsősorban a leszármazók örö-

kösödnek, így, mint örökhagyónak egyenes leszármazói, *kisk. Nikodém János és Nikodém Lajos* vannak hivatva az egész hagyatékra nézve örökösödni.

A törvényszék teljesen osztotta az árvaszék álláspontját a hagyatéki perben s így történt, hogy a jótékony és közcélú hagyományokat nem lehet kiosztani, mert a végrendelet megszerkesztésekor a törvény által előírt formákat mellőzték.

Párbaj Cincinnatus miatt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, június 28.

A budapesti társaskörökben most egy sajtósátságos körülmények között keletkezett, különös párbajról suttognak. Suttognak, de nem azért, mintha valami pikáns ügyről volna szó, hanem azért, mert ha a nevek is nyilvánosságra kerülnek a tényekkel, úgy az egyik felet rögtön bersuknák, a mi nagy szenzációt keltene.

De térjünk a tárgyra.

Június hónapja az iskolai évváró vizsgák és érettségi találkozók ideje. Többnyire júniusban esnek meg azok, a tiz, tizenöt és husz éves találkozók, mikor az egykor együtt érettségiző ifjak adnak egymásnak. Mindig kedves, vidám ünnepnapok ezek, a melyek rendszerint nagy murival végződnek és néha két napig is eltartanak. Az ünneplők örülnek egymásnak, felújítják egykori iskolai emlékeiket, tréfáloznak stb.

Egy ilyen tiz éves „érettségi“ találkozó színtén a fehér asztalnál ültek már a régi iskolatársak. Javában folyt a tósztozás, mikor a társaság egyik tagja, egy vidám, elmés fiatal ember, az iskola egykori humoristája, állott fel:

— Uram, uram, Cincinnáci uram, ugyis mint egykori *Sime Pancák* bátyánk, szállok az urhoz!

Nagy, harsogó kacagás tört ki erre a megszólításra, a mely a társaság egyik gentry tagját, most szolgabíró, illette. Az illetőt ugyanis a történetnár egykor épen légyfogdosás közben hívta fel és az zavarában azt sem tudva, miről van izó, a sugdosók után indulva, így felelt:

— Cincin Náci ekkor megunva a háboruszkodást, *Pancák* földön telepedett meg és ökröt hajtott.

Ezt a kitörő kacagást soha senki sem felejtette el s ez a nagy derűtség ujult meg most a vidám társaságban.

Csupán X ur, a szolgabíró nem nevetett, hanem sápadtan, izgatottan ment ki a folyosóra, a honnan egy pinczérrel kihivatta a tósztozó urat. Az mit sem sejtve jött ki, mire X. így támadta meg.

— Hogy mer ön engem ennyi ember előtt inzultálni?

— De Géza, hiszen ez tréfa!

— Ilyen tréfát nem ismerek! — s ezzel minden további szó nélkül arcul vágta a tósztozó B. gyakorló orvost.

Ez magán kívül rohant a támadójára, a ki hirtelen revolvért rántott elő.

— Ha még egy lépést tesz, lelövöm!

A lárma kirohant kollegák választották el egymástól a feleket.

A dolognak természetesen párbaj lett a vége.

Mindkét fél kisebb sérülést szenvedett. A párbaj után a felek kibékültek.

HIREK.

— **Péter és Pál.** Bucsuzik már kalászerlelő június is, hogy átadja birodalmát az izzó, szenvedélyes júliusnak. A földművelő ember tele reménységgel néz a buzavetésekre, a melyek sárguló szárukon alig birják immár az érett kalász terhét. Péter és Pál napja az ő terminusuk, melyen tul megpendül a kasza s rendre dől az áldott gabona. Eppen azért nagy ünnepe a földmunkásnak Péter és Pál, június 29-ike, melyet egyébként megszentelt az egyház is. E nap a két főpapot emlékeztet üli, kik egyszerre szenvedtek Rómában vértanuhálalt Jézusért. Holnap délelőtt 10 órakor a minoriták aradi templomában is fényes istentisztelet tartanak, melyen az *Oratórium-egylet* zenés misét ad elő. Előadásra kerül *Theodor de la Hache* belga zeneszerző miséje vegyes karral, szolókkal, nagy zenekar kísérete mellett. Gradualéra *Ráskai Mtksa* tenor szolót énekel orgona kísérettel. Offertoriumra Poch „Ave Maria stella“-ját *Siebert* *Hermina* énektanárnő énekl *Unger Mór* tanár hegedűszóló kíséretével. A misét *Sperber* Frigyes tanár vezeti, a ki a mise hangszerelésének nagy munkáját végezte. A kik a főpróbát hallgatták, elragadtatással beszéltek *Sperber* finom és szép instrumentációjáról.

— **Tisza István gróf** országgyűlési képviselő, a waggongyár igazgató-választmányi ülése alkalmából a mai napon Aradon időzött.

— **Szerenád a királynak.** A bécsi veteránok az összes volt katonák, ma rendkívül fényes fáklyásmenettel és szerenáddal lepték meg a királyt. Ő Felsége ez évi augusztus hó 18-án tölti be életének hetvenedik esztendejét, de mert ezen a nevezetes napon nem lesz Bécsben, sőt már közelébb *Ischlbe* utazik, a veteránok a mai nap alkalmát ragadták meg, hogy Ő Felségét ünnepejék. Hogy a menet mennyire impozáns volt, azt eléggé igazolják a következő adatok: Huszonhatezer ember vett benne részt, ezek közt kétszáz dalos-egyesület 4600 taggal, kiket a bécsi nép beláthatlan tömegben kísért. A Burg elé érve, a dalárdisták több dalt énekeltek, melynek mindenikét lelkes „Hoch“ követte. Ő Felsége a szerenád után lejött, kétszer eldefiloztatta maga előtt a veteránok csapatát s aztán többeket megszólítással tüntetett ki. A fényes fáklyás ünnepély fél 10-kor ér véget.

— **Hieronimi Károly,** városunk országgyűlési képviselője a második napot töltötte ma Aradon. Délelőtt résztvett a waggongyár igazgató-választmányi ülésén. Délutáni 6 óráig lakásán látogatásokat fogadott, azután meglátogatta *Fábián* László főispánt, *Salacz* Gyula polgármestert, *Vásárhelyi* Lászlót, *Nachtnébel* Ödönt és *Dálnoki Nagy* Lajos alispánt. Este a nyári színház előadását nézte végig a főispán páholyából. Színház után szűkebb körben vacsorált a Fehér Kereszt télikertjében. Holnap, pénteken délelőtt fél 11 óráig látogatásokat fogad, többek között a *Kölcsey*-egyesület küldöttségét, mely a disztagságról szóló okmányt nyújtja át. Ebédre *Goldis* József püspökhöz hivatalos. Aradot az esti vonattal hagyja el.

— **Lónyay gróf a miniszterelnöknél.** *Lónyay* Elemér gróf — mint tudósítónk táviratozza — ma délben felkereste Bécsben *Szell* Kálmán miniszterelnököt, a ki a trónörökös eskütétele miatt az egész miniszteriummal Bécsben tartózkodott. A látogatás mintegy másfél óra hosszant tartott.

— **A waggongyár igazgatósági ülése.** Ma délelőtt tartotta a *Weitzer*-féle waggongyár igazgató választmányi ülését, melyet *Hieronimi* Károly igazgatósági elnök vezetett. Kivüle jelen

mint szabad ember nem fogja élvezhetni, vagy-onát bécsi kórházaknak hagyományozta. Végre-ndeletében rokonait kitagadta, mert nehéz helyzetében szívtelenül vivelkedtek irányában.

— **Porter Vilmos** koronás áruháza az An-drassy-téren, a Központi szálloda épületében nem csak az összes cikkek rendkívül dúsháza, ha-nem idegenek részére aradi emléktárgyak és al-kalmi ajándékok tekintetében határozottan a legki-tünőbb bevásárlási hely.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy **Révész** Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad min-den a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **x** — **Háziasszonyok** figyelmébe ajánljuk a **Krassó-Szőrénymegyei** fekete cseresznyét. A kiváló fajú cseresznye b-főzésre és mint csemege gyümölcs kitűnő. Kapható **Spielmann Albert** fűszerkereskedőnél, **Arad, Karolina-utca**. — Bővebbet a hírde-tési rovat.

Félbemaradt válópör.

— A levelek titka. —

Arad, június 28.

Egyik aradmegyei ügyvédhez beállított egy ur. Szomorú arcú, bánatos ur. Tíz lépésről le lehetett olvasni az arcáról, hogy válópörben jött.

— Kérem. — mondá az ügyvéd, — csak röviden. Térjen mindjárt a válókra.

— Igen. A válók az irnokom zsebe.

— A zsebe?

— Az. Abban ugyanis megtaláltam feleségem arczképét.

— Érdekes. Hm! Hm! A zsebében? Az irnoka zsebében? Az ember nem is hinné, hogy mi minden van egy irnok zsebében. — Egy egész dráma, egy egész világ lehet benne.

A kliens szomorúan hallgatta az ügyvéd ur filozofálását s egyre a fogason függő kabátra szőrt a szemét. Aztán odalépett a foga-shoz s megfogta a kabátot.

— Éppen ilyen kabát volt. Ilyen iroda-kabát.

— Ilyen? S annak a zsebében találta?

— Abban.

Az ügyvéd is odalépett a kabáthoz s hosz-szasan nézte. Aztán mintha valami nyugtalanító gondolat támadt volna az agyában. Kifor-dította a kabát zsebeit. Az ügyvédsegéd ka-bátjának a zsebében is lehet valami tragédia, gondolta s ugyancsak nagyot nézett, mikor egy levél pottyant ki belőle. Az ügyvéd föl-emelte s aztán nagyot fujt.

— Nos? — kérdezte a kliens.

— **Tragédia!** — feleli az ügyvéd. Az ön esetét magaméva teszem. Az irnokom zsebé-ben a feleségem levele!

Ugy volt. Az irnok kabátjában finom, szerelmesen egymásra simuló betűkkel írt le-vél csakugyan az ügyvéd ur feleségétől származott.

A két szerencsétlen közös sorsra jutott ember egy darabig csöndesen nézett egymásra. Nagy füstkarikákat eregettek a szivarukból. Az ügyvéd szólalt meg először:

— Tehát ön válni akar?

— Igen. Es ön?

— En is.

Ebben a pillanatban egy szép mosolygó arcú hölgy, az ügyvéd felesége jelenik meg az ajtóban.

— Fiam! — mondja a szép, asszony — vi-gyázz ki az előszobába, én elmegyek.

— Adieu!

— Haragszol?

— Nem, de tegye be az ajtót s menjen. Hagyjon békét.

— Ugyan mi lelte, édesem? Kérde szo-rongyva az asszony.

Az ügyvéd föl pattant a helyéről.

— Hogy mi lelt? Még azt kérde, hogy mi lelt? Asszonyom! Ne játszék velem. Ismeri ezt a levelet?

— Az asszonyka nyugodtan megnézi a le-velet.

— Hogyne! Hisz ezt tegnapelőtt irtam ma-gának Szegedről, még válaszolt is rá.

— En? En válaszoltam? Ezt meri mon-dani? Tudja-e, hol találtam ezt a levelet? Tudja-e?

Az asszonyka eközben már a pamlagra roskadt, elővette a csipkés, illatos zsebkendő-jét és sirt. Az ügyvéd föl és alá rohant a szo-bában.

— Megcsalt! Hütlennül megcsalt! Egy ir-nokkal, a saját irnokommal. Maga, aki min-di olyan szeliden tudott néni s olyan jól játszott az ártatlan galamb szerepét.

Az asszonyka föl nézett.

— De kérem — mondta — nézze hát meg a levelet!

Az ügyvéd végre megnézi a levelet, aztán megáll, ránéz a feleségére.

— Oh Istenem! — mondja — csakugyan tévedtem. Nekem írta és feleltem is rá.

— Igen és tévedésből...

— Igen és tévedésből az irnokom kabát-jába dugtam a levelet.

A kis ügyvédné föláll, letörli a könyeit és kaczag. A kliens pedig odahajol az ügyvéd-hez s a fülébe sugja:

— Váljk?

— Nem. Ön?

— En sem!

TANÜGY.

(—) Az aradvidéki tanítóegylet igazgató-választmánya f. hó 29 én (szombat) délelőtt 9 órákor az egyleti helyiségben rendes havi ülést tart, melyre a t. választmányi tagokat ez uton meghívja az elnökség.

(—) **Évzáró vizsgálat Uj-Aradon.** Az uj-aradi népiskolák fiu- és leány-osztályaiban f. hó 20-tól 27-ig tartattak meg az évzáró vizsgálatok **Kristofcsák** Gyula apát plébános elnöklése mel-lett. E vizsgák iránt az ottani intelligencia élénk érdeklődést tanusított és nagy figyelem-mel hallgatta a tanulók szép és értelmes fe-leleteit. Az iskola növendékeinek 98 százaléka tisztán német anyanyelvű s már ezek annyira bírnák a magyar nyelvet, hogy a második osz-táltól kezdve a magyar nyelv a kizárólagos tannyelv. E szép siker főleg az ott alkalmazott derék tantestület hazafias érzületének tudható be.

TÖRVENYKEZÉS.

§ **Börtönre ítélt ügyvéd.** Annak idején az egész Bácskában nagy port vert föl az az ügy, a melynek Dr. **Kalmár** Antal bács-topolyai ügy-véd a szomorú hőse. Az ügyvéd tavaly télen egy bácspetrovoszellói földmivestől 1500 forin-tos váltót kapott leszámítolásra s a váltót az ügyvéd saját kezeihez kifizetve, az 1500 forin-tot elsikkasztotta. A földmives, mikor már lát-ta, hogy pénzét semmi módon sem kaphatja meg, bünvádi följelentést tett az ügyvéd ellen, akit tüstént letartóztattak és vizsgálati fogság-ba vetettek. A bűnügyben a szabadkai fenytő törvényszék hozott első bírósági ítéletet. A vég-tárgyaláson beigazolást nyert a váltósikkasztás vádjá s e miatt a törvényszék, az enyhítő kö-rülményekre való tekintettel, **félévi börtönre** ítélte az ügyvédet. Dr. **Kalmár** Antal bűnpöre ma került a szegedi tábla ítékezése alá. A tábla másként ítélkezett, mint a törvényszék mert több súlyosító körülményt látott, mint enyhítő mozzanatot, az ügyvéd büntetését egy

esztendei börtönre fölemelte. Különös súlyosító körülményül vette a tábla azt, hogy a megká-rosított földmives, akit az ügyvéd egész életére nyomorulttá tett ez 1500 forint elsikkasztásával **tizenegy gyermek édesapja.**

§ **Uj joggyakornok.** **Tóth** Béla az aradi tör-vényszék uj joggyakornoka ma tette le a hi-vatalos esküt.

§ **Megsemmisített törvényszéki ítélet.** Meg-irtuk, hogy Nagy-Kátán **Turi** Sándor kocsis-legény az unokaöcsét, **Lenyvel** Istvánt, akinek jóvoltából hajlék alá jutott, éjnek idején kam-pós bottal agyonverte. A pestvidéki törvény-szék **Turi** Sándort halált okozó súlyos testisér-tésért **öt évi fegyházra** ítélte. A kir. ítélőtábla azonban az elsőbíróság ítéletét megsemmisítette, s a bűnpör tárgyalását esküdtszék elé utalta a következő érdekes indoklással: A vádhatáro-zat az arra vezetett záradék szerint, vádlott-nak 1899. nov. 11-én kihirdetettvén ez felebbe-zést jelentett be ellene. Az iratokat tehát má-sodbírósági ellátás végett a kir. táblához kel-lett volna terjeszteni. A törvényszék ezt elmu-lasztotta s végzésileg január 16-ikára végtár-gyalást tűzött. Ez a végzés azonban, minthogy jogerőre nem emelkedett vádhatározat alapján végtárgyalást tűzni nem lehet, érvénytelennek tekintendő. Az 1900. évi január 16-án tartott végtárgyaláson az elnök észrevette a hibát, s ekkor a vádlott a felebbezést visszavonta, mire ugy az ügyész, mint a védő a végtárgyalás megtartását indítványozták. *Most emelkedett csak jogerőre a vádhatározat.* Minthogy azonban a vádlott szándékos emberölés büntette miatt helyezettett vád alá, minthogy továbbá ennek elbírálása az esküdtszékhatóságok hatáskörébe tar-tozik a törvényszék feltétlenül hivatalból ész-lelendő semmiséget kövített el, midőn az ügyet esküdtek nélkül tárgyalta és dön-tötte el.

§ **Árverési hyenák a büntető bíróság előtt.** A múlt év deczenber havában a m. kir. kincs-tár nagyobb összegű követelésének behajtása végett deczenber 27-ére árverést tűzött ki gróf **Berthold** Arthur összes ingóságaira. Az ár-verés napján a végrehajtóval együtt megjel-ntek a budapesti árverések tipikus alakjai is: az árverési hyenák. Miután több ezer ér-tékű butor, szőnyeg és egyéb szobaberendezés-tárgyak kerültek dobszó alá, a megjelent hyenák csakhamar egy kis „ring“-et alakítottak maguk között **Wildmann** Mór és **Fischer** Jakab indít-ványára. Ennek a ring-alakításnak az volt a célja, hogy az egyes tárgyakat minél olcsób-ban vehessék meg csak azért, hogy azokat aztán basás áron eladják újból a grófnak. Így történt, hogy a két vezér, **Wildmann** és **Fischer**, a több ezer ft. értékű holmikát 114 frtéért vet-ték meg. Árverés után a megvett tárgyakat 600 frtéért ajánlották fel visszavásárlás végett a grófnak. — A hyena vezéréknek ezen eljárása miatt gr. **Berthold** Arthur panaszt emelt a bün-tető járásbíróság előtt a kihágási btkv. 128. §-ába ütköző tulajdon elleni kibágás miatt. Ma tárgyalta ezt az ügyet a hyena sereg élénk ér-deklődése mellett **Bezerédi** büntető albiró. Mi-után a kihallgatott tanuk vallomásai nem iga-zolták be, hogy **Wildmann** és **Fischer** vádlot-tak tényeg összejátszottak a gróf megkáro-i-tása végett, a tárgyaló bíró, a vádlottakat dr. **Keszits** Antal ügyvéd védő beszéde után fel-mentette a vád terhe és következményei alól.

NAPIREND.

Június 29. Péntek. Róm. kath. naptár: Péter és Pál. — Protestáns naptár: Péter és Pál. — Görög-keleti nap-tár (június 10.): Tikon püspök. — A nap két 3 óra 50 perczkor, nyugszik 7 óra 44 perczkor. — A hold két 6 óra 27 perczkor, nyugszik 8 óra 58 perczkor.

Időjárás. Legnyomás reggel 7 órákor 763.0 millimé-ter, délután 2 órákor 762.2 milliméter. — Hőmérsék reg-gel 7 órákor C° + 16.7, délután 2 órákor C° + 23.9. — Szel iránya és ereje reggel 7 órákor DN. 3, délután 2 óra-kor N. 5. — Felhőzet reggel 7 órákor többnyire derült, délután 2 órákor felderült. Csapadék az utóbbi 24 órában 0 milliméter.

Időjósítás. A központi meteorologiai intézetnek Arad-ra küldött táviratai szerint a mai napra a következő idő-járás várható: Derült, száraz, hőemelkedés.

Szabadságharczi emléktárgyak országos muzeuma (szín-ház-épület, 1-ső emelet) nyitva van mindennap delelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fil-ler, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn délután 4-5, pénteken délután 4-5 és szombaton delelőtt 11-12 óráig. Helyiség: Eréklye-muzeum helyisége mellett ülésterom.

Június 29. Lóverseny Kisjenőn.

Junius 30. Az aradi atlétikai klub közgyűlése délután 6 órakor. — Gőzgépközlekedés és kazánfűtők vizsgája. — Az aradi-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a Milovai völgybe.

Julius 3. Az arad-békési ág. ev. egyházmegye közgyűlése (Mezőberény.)

Julius 6. Az aradi kereskedelmi és iparkamara teljes ülése délután 5 órakor.

Julius 14. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület kirándulása a gainai csúcsra. — Körállatorvosválasztás Csermön.

Vigalmi naptár:

Junius 29. A kisenő-erdőhegyi kaszinó-egyesület táncestetéje.

Julius 1. A Meteor zerepárklub néppünetéje (Városliget.) — Az aradi iparosok önkepző- és betegségelőző-egyletének működvelői előadással egybekötött táncvigalma (Új-Arad, Csalogovics.) — Az aradi vas- és fém munkások szakegyletének júliálisa (Csálai erdő.)

Julius 7. A magyarvárosi tánczkedvelő ifjuság táncvigalma (Sarló-utca 3.)

Julius 15. Az aradi dalegylet néppünetéje (Városliget.)

Julius 22. Az aradi cigányzenészek egyrészenek júliálisa (Csálai erdő.)

Auguszus 12. Az aradi kereskedők körének néppünetéje (Városliget.)

KÜLÖNFÉLÉK.

☐ Kétezeréves hajók. A Poe-Elbe mellett fekvő Adria nevű városkában érdekes leletre bukkantak a minap a szárító-csatorna ásása alkalmával. Harminczhárom méternyi mélységben két ókori hajó maradványát találták meg, aránylag jó állapotban. Hajdanában, a rómaiak idejében, Adria a szomszédos Radennával együtt kiötvő volt, ma azonban harmincz kilométer távolságra fekszik a parttól. A tengerpart vízszámszorítását annak az óriási iszapmennyiségnek lehet tulajdonítani, melyet a Brenta Ets és Pó folyók a tengerbe sodranak és legnagyobb részét torkolatuk közelében ülepítenek le. A hajók legalább kétezer esztendősek. Mind a kettőben különféle ókori tárgyakat találtak, a többi közt vázakat, anyagedényeket, és fegyvereket, sőt emberi csontokat is. — A két hajót a benne tanált tárgyakkal együtt valamelyik olasz muzeumban fogják elhelyezni.

☐ Az utcán.

Hölgy: De... uram... én... egyáltalán

Ur: Nem tesz semmit; na sőhasem lattam volna nagyságot, akkor is ráismernék.

☐ A Vénusz. Bielopolszkij orosz csillagásznak sikerült spektrografikus uton meghatároznia a Vénusz bolygó rövid tengelyforgási idejét, amivel ez a vitás kérdés Brennernek a Manora-csillagvizsgálóban (Lussinpiccolo) tett megfigyelése javára dönt el. A Vénusz tengelyforgási idejét, vagyis napjának hosszúságát már évszázadok óta próbálják meghatározni. Cassini szerint közel huszonnégy óráig tart, amíg a Vénusz egyszer megfordul a tengelye körül. Ellenben Schiaparelli szerint 225-ször huszonnégy óra a tengelyforgási ideje, vagyis összeesik a Vénusz évének tartalmával. A Vénusz fölületén elmosódó foltok vannak s ezekből ujabbán Brenner a rövid ideig tartó tengelyforgás mellett döntött, amit most megerősít az orosz csillagász fölfedezése is.

☐ Pump.

— Ugyan kölcsönözz husz koronát!

— Már hogy kölcsönöznék én most harmincz koronát?

— Kérlek, én csak huszról beszéltem.

— Tudom; de én is akartam kérni tőled tizet.

☐ Divatos gyöngyök. Londonban most az olyan ékszer a legdivatosabb, amelyben szép, nagy gyöngyök vannak. Minden drágakő között a szelid, homályos ragyogású gyöngy a legkeresettebb, amely ennél fogva napról-napra ritkább és drágább lett. Manapság minden modern ékszernek gyönggyel kell kirakva lennie. Arany karpereczet, brost, csattot, gyűrűt, fülbevalót, sőt kalaptűt is csak úgy vesznek, ha szép gyönggyel van diszítve. Az elegáns esti öltözethez hozzá tartozik a gyöngysorból készült nyaklánc és fejdisz. Minden alkalommal gyöngyökkel diszítve kell megjelenni, így akarja a divat. A gyöngy mellett a smaragd is nagyon divatos. Ezt a pompás, zöld drágakövet többre becsülik a gyémántnál is.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDES.

A kamara ülése.

— Meghívás. —

Az aradi kereskedelmi és iparkamara folyó évi július hó 4-én, azaz szerdán, délután 5 órakor a kamarai székház (Nagykörut 11. szám) nagytermében teljes ülést tart, melyre a t. kamarai tag urak ezennel tisztelettel meghívának.

A napirend tárgyai:

- 1. Elnöki közlések. 2. Titkári jelentés. 3. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata a kereskedelmi törvény revíziója tárgyában. 4. Ugyanazon miniszter ur rendelete a nemag-kereskedelem terén észlelhető visszasságok megszüntetése érdekében. 5. Ugyanazon miniszter ur válasza a bormagykereskedésekben adómentesen árusítható bormennyiség minimumának, valamint a borvásárlásoknál az adójogbérlőnél való előzetes bejelentés tekintetében előírt határidőnek leszállítása iránt hozza intézett felterjesztésre. 6. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur leirata, melylyel véleményezés végett elküldi az ipari és gyári alkalmazottaknak betegség esetén való segélyezéséről szóló 1891. XIV. t.-cikk módosítására nézve készített tervezetet. 7. Ugyanazon miniszter ur leirata annak véleményezése iránt, hogy a Perva Péter és társai banesdi földmivesek által üzött bocskortalp-készítés házi iparnak tekintendő-e vagy sem? 8. A Duna-Tisza csatorna előmunkálatai irodájának megkeresése tájékoztatás nyújtása iránt arra nézve, hogy a Szegednél létesítendő torkolat milyen forgalmat terelne a csatornába, és vizszint mit várhat a Maros vidéke a csatornatól. 9. Arad megye alispánjának átirata a kéményseprői kerületék beosztására nézve javaslat tetele iránt. 10. Ugyanazok átirata Diécs község heti vásár engedélyezését kéro folyamodványának véleményezése iránt. 11. Békés vármegye alispánjának átirata a vármegyei kéményseprési szabályrendelet tervezett módosítására vonatkozólag véleménynyilvánítás iránt. 12. A miskolczi társkamara átirata a vas-érczkivittel megakadályozása tárgyában a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urhoz intézett felterjesztésének támogatása iránt.

Aradon, 1900. június hó 28.

A kamarai elnökség.

Vásári jelentés.

— Aradon, 1900. június 29-én tartott heti állatvásárról. —

A gyenge felhajtás miatt a mai heti állatvásár lanyhán folyt le igen kis érdeklődés mellett.

Felhajtatott 86 drb ló, 115 drb szarvasmarha és borju, 60 drb bárány és 145 drb sertés.

Arak a következők:

Szarvasmarha vásár: Szarvasmarha levágásra elsőrendü párja — koronáig. — Szarvasmarha levágásra másodrendü párja 350—420 koronáig. — Szarvasmarha hizlalási célra — koronáig. Igásőkör párja — koronáig. — Fejőstehén kis borjas 120—200 koronáig. Szopósborju levágásra darabja 14—28 koronáig. — Rugottborju drbja 50—82 koronáig. Juh párja — koronáig. Bárány párja 10—12 korona — fillérig. Tehén levágásra — koronáig.

Lövésár: Remondáló drbja — koronáig. Híntosló párja — koronáig. — Igásló elsőrendü párja — koronáig. — Igásló másodrendü párja — koronáig. — Parasztló párja 220—300 koronáig. — Rossz ló (levágásra) drbja — koronáig. Elcsigázott ló párja — koronáig.

Sertés vásár: Hizott sertés klgria 84 fillérig — Félhizott sertés klgria 80 fillérig. — Süldősertés párja 44—60 koronáig. Pecsényemalacz drbja 4.00—6.00 fillérig. Flaskocza drbja — koronáig. Paraszthizlalású sertés — koronáig. Három hónapos malacz párja — koronáig.

Baromfi vásár: Hizottliba párja 10—12 koronáig. Soványliba párja 2.60—3.00 fillérig. Fialalliba párja 4.40—5.20 koronáig. Kappan párja — fillérig. — Idei csirke sütni való párja 1.80—2.60 fillérig. Idei csirke rántani való párja 70—1.10 fillérig. Gyöngyecsirke párja — koronáig. — Rucza párja idei 2.40—6.00 fillérig. Pulyka párja — koronáig. Tojás 1 drb 4 fillér.

Halpiaci: Eleven hal klgria 2 kor. 40 fillérig Vágott hal klgria 2— fillérig. Jegelt halak

klgrja 60—80 fillérig. — Apróhalak klgria — fillérig. Kecsege klgria — fillérig. A hetipiacz 11 órakor szétosztott.

— A Romániába bevitt áruk elszámolása.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara ezennel tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a román általános vámtörvény 89. czikke alapján minden vitás kérdés, mely a vámhivatal és a kereskedő között valamely áru neme vagy minősége vagy az e részben szemelött tartandó szabályok tekintetében felmerül, külön szakértőkből álló és a román pénzügyminiszteriumba beosztott bizottság elé terjesztetik. A kereskedő ki magát jogaiban sértettnek véli, a szakértői döntés iránt kérelmét írásban köteles benyújtani azon vámhivatalnál, melylyel szemben a vélemény eltérés fölmerült. Ezen vámhivatal a szakértők meghallgatása iránti kérvény benyújtásától számított legkésőbb 24 órán belül köteles a kérvényt a kérdéses árunak a vámhivatal és az áru tulajdonosa pecsétjével ellátott mintájával együtt a román pénzügyminiszteriumhoz felterjeszteni. Mindenkor ezen eljárás tartandó be.

— Fizetésektelelenségek. A bécsi Creditoren-

Verein a következő fizetésektelelenségeket jelenti: Stoczek és Oberhofer kereskedő cég Pozsony, Uro-sevics Bosidar kereskedő Zimony, Braun Rudolf kereskedő Leitmeritz, Semayer József kereskedő Szeged, Hoffmann Sándor kereskedő Sümeg, Eisner Lipót papirkereskedő Olmütz.

Budapesti áru és értéktözse.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, június 28.

Déltözse. A buzakinálalt kielégítő, vételkedv gyöngö. Lanya irányzat mellett 6000 métermázsza került forgalomba, 5—7 1/2 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonaneműök közül teageri ártartó, zab meghatározott, árpa forgalom nélkül, rozs nyugodt. Időjárás derült, szeles.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza októberre (7.94—7.95), Rozs októberre (6.82—6.83), Zab októberre (5.17—5.18), Tengeri júliusra (5.60—5.61), Tengeri 1901. májusra (4.87—4.88), Repcze augusztusra (13.20—13.30).

Zárul 4 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Rozs októberre (6.77—6.78), Zab októberre (5.61—5.62), Tengeri júliusra (5.19—5.20), Tengeri 1901. májusra, Repcze augusztusra.

Zárul 4 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Osztrák hitelrészvény (695.—), Magyar hitelrészvény (725.50), Leszámitolóbank részvény (470.—), Rima-Murányi vasmű részvény (562.—), Osztrák-magyar államvasuti részvény (675.—), Közuti vasut (615.—), Városi villamos vasut részvény (312.—).

S z e s z ü z l e t.

— Junius 28. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona, finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül per 100 liter % beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szarított moslék 11 korona métermázsánként.

Budapest-kőbányai sertéskeresk. csarnok.

— Junius 28. —

Magyar elsőrendü: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 90.—92.— fillig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillig. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 95.—97.— fillig. Fialat közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 95.—96.— fillig. Fialat könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 94.—96.— fillig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 94.—96.— fillig. Közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 93.—94.— fillig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 91.—93.— fillig.

Sertésleltárszám: Junius hó 25-én volt készlet 44066 darab, junius hó 26-án felhajtattott 560 darab, junius hó 26-án elszállítottott 520 darab, junius hó 27-én maradt készletben 44076 darab. Uzlet: Valtozatlan.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru és értéktözsdén.

Budapest, 1900. június 28.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyáradék 40/0 (96.25), Magyar koronáradék 40/0 (91.20), Magyar arany 4 1/2 % (100.50), Magyar ezüst 4 1/2 % (99.60), Magyar keleti vasut (97.50), Magyar földtehermentesítési kötvény (91.50).

Magyar italmegváltási kötvény	98.25
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	92.50
Magyar nyereséjsorsjegy kölcsön	158.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	139. —
Osztrák papíráradék	97.65
Osztrák járadék ezüst	97.50
Osztrák járadék arany	96.50
Koronajáradék	97. —
1880-iki Államsorsjegyek	134.50
Osztrák-magyar bankrészvény	1745. —
Magyar hitelbank részvény	726. —
Osztrák hitelintézet részvény	695.25
Osztrák-magyar államvasút	670.50
20 frankos arany (Napoleon)	19.32
Német birodalmi márká	118.55
London	242.40
Páris	96.45

CSARNOK.

Hárem.

Irta: Krudy Gyula.

Mi, magános északi emberek, buskomor tengerfenék-lakó csigák vagyunk Alihoz, az istámbuli suszterhez képest, a kinek három felesége cziterázik az emeleten, a míg ő a szurtos kis műhelyében a sarutalpat kalapálja. Asszonyok dolgában a proféta földi boldogságot biztosított az ő hiveinek, és azonfelül ígerte a hurrikán, a kik a hetedik menyországban várnak minden igazhitűre: természetesen forró öleléssel és duzzadó piros ajakkal.

A plundrás bosnyák is külön legény nálunk szilva-izü hazájában fatornyos háremével, de mily magasra csapnak férfiszívünkben a boldogtalanság hullámai, a mikor Kairó utcáin sokkerezünk a tavaszi napsugárban és fehér lovak-kák, kis aranyozott kerekű szekereken vágának el mellettünk a pálmáigetek felé; a kis szekereken fátyolos-keleti asszonyok ülnek és minden fekete szemükkel kaczerán, hivogatólág végveszítanak, O-Assyria, India és Egyiptom minden misztikus bűbóját érezzük a szempillantásokban . . . Am az óriás szerezsen szolgálak és puffadt képü eunuchok nyomon követik az aranyos szekereket és a vakmerő északit elriasztják Kelet tündereitől. Mondatik, hogy egy pisz magyar kollégánk az ujságírásban, Kairóban jártában a pálmáigetekig rohant ő assyriai varázslattól megkapva, hol csaknem életét veszítette, mert a proféta vigyáz az ő hiveinek feleségeire.

Ó, hárem, rejtelmes, titokzatos gyönyörűségek tanyája! Puha szőnyeggel borított falaid között ma is ugyanaz az ámbrá-illat honol, mint ötezsáz év előtt és színes lámpásaid, illato mécseid is régiék. A félhomályban a széles szőnyegen a könnyűruhás asszonyok ma is ugyanazzal a koczkával játszanak, mint a kalifa udjében. A világ itt megállott és a háremkapukon a civilizáció kívülrekedt. S a misztikus mélységét éreztem én is, a mikor meghatottan álltam meg először és egyetlenszer egy dolna-tuzlai szatócs háremének küszöbén. A szatócsot felköltötték, mert konspirált, a hárem órván maradt. De bejutni nem volt ám könnyű feladat. A nagy pántos ajtón először a gyén boszorkány feje nézett ki és megmutatta két sárga fogát mutatta. Köpdösött és kacskodott: „Ó, kutyák, csak Ahmed itthon van, majd legurítana benneteket a lépcsőn . . . Am mégis ajtót nyitott az öreg néhány ezüspénzéért és egy osztrák-magyar bajonett kedvéért. Tágas és szürkefalú nagy szoba volt a hárem. Két rácsos ablakban reszketve szűrődött be a napfény és szegényes, de kényelmes borostarabokat világított meg, mert a szatócs — akit felköltötték — nem volt gazdag ember. A földön egy nagy sárga szőnyeg volt kitéve; azon ült két mozdulatlan asszony. Egy mellett ülték, törökösen, némán az arcukra vetett fátyol alatt, mintha bábuk lettek volna.

A vén boszorkány egy vipera fürgeségével settenkedett körülöttünk és villogó zöld szeme azt jósolta, hogyha eme mozdulatlan nőkhöz nyulni akarunk, hát felkap valahonnan egy handzsárt és beledöfi mellünkbe.

Visszatartott lélekzettel álltam a hárem küszöbön. Látni akartam valamit, — valami szokatlant, valami nagyszerűt, valami csodálatra méltót, és nem láttam semmit; szegényes ottomán állott a falhoz taszítva, a himzett ványorkán mintha látszott volna a szatócs kopasz helye, a hol azt fekvés közben lenyomták, egy sarokban huros szerszám a falon, pár

virágos szőnyeg a földön, egyéb semmi. Semmi és mégis úgy éreztem, hogy szentségtelen pillantásom századok legendájának ködén lát keresztül, függőnyt lebbentettek fel előttem, a mely függöny egy nagy-nagy, boldog és őskori világot takart el, a hol a világ legszebb női élnek, mosolyognak, játszanak . . . Tán, hogy egy kicsi-kicsi piros papucs hevert az egyik szögletben.

Bizony nem tudom, milyen volt a szatócs hét felesége: öreg-e, fiatal-e. Elhagytuk őket, de itt a rideg északon sokat álmodom velük, amint mozdulatlanul, fátyolosan ültek a szoba közepén, a szőnyegen . . .

(Vége következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Junius 28. —

Fehér Kereszt szálloda. Huzi Oszkár igazgató Budapest. — Hendrich Gusztáv gyáros Remscheid. — Ertl Richard utazó Budapest. — Vértési Kálmán utazó Budapest. — Kaperly Demeter utazó Budapest. — Zincz Ede utazó Budapest. — Dr. Hauser Ede ügyvéd Orosháza. — Herzfelder Gyula vállalkozó Petrozsény. — Orvittner Károly utazó Bécs. — Rau Norbert utazó Gyulafehérvár. — Guttmán József utazó Budapest. — Sorer Richard utazó Bécs. — Veiner János utazó Gyöngyös. — Boythor Ferencz kir. számtanácsos V.-Hunyad. — Steinhardt József utazó Bécs. — Dümerling József építész Budapest. — Stumberger Adolf utazó Budapest. — Blau Arnold utazó Budapest.

Vass szálloda. Klein Sámuel kereskedő Budapest. — Ostreicher Mór utazó Budapest. — Thaler S. utazó Bécs. — Straus Herman utazó Bécs. — Herskovijs Ignátz kereskedő Zám. — Löwinger Miksa kereskedő Gurba. — Puj N. kereskedő Zám. — Kujedán Sándor magánzó Silingyia. — Winkler Arpád gazdatiszt Sepső. — Vossele Rudolf utazó Manheim. — Harmatzky Sándor honvédhadnagy Budapest. — Blaustein Samu utazó Budapest. — Szalai Sándor utazó Budapest.

Központi szálloda. Lahm Jean felügyelő Páris. Gross Bertalan kereskedő Battonya. — Paskesz Lipót kereskedő Battonya. — Kornheuser Izidor élelmező M.-Vásárhely. — Eisenstadler Julia magánzó N.-Becserek. — Képpich Gyula utazó Budapest.

Aradi nyári szinkör.

Pénteken, 1900. évi június hó 29-én:

Délután 3½ órakor, fél árrakkal:

ARIEL és LUUBÉ

akrobata-műbiciklisták világhírű mutatóványai.

EZT MEGELŐZI:

Angyal Bandi.

Eredeti népszimű 4 felvonásban. Irta: Feleki Miklós.

SZEMÉLYEK:

Orbayné . . . Kalocsa R.	Sára, neje . . . Turi M.
Andor, fia . . . Palágyi L.	Pista . . . . . Szadai P.
Szilvay Pall . . Gáthy K.	Palatinszki . . László Gy.
Kongó . . . . . Czakó V.	Berkereki . . . Erczkővy K.
Gábor, cseléd . . Bács Károly.	Gyártás . . . Hegyessi Gy.
Kákató . . . . . Mezei Péter.	Sárkány . . . Hajnal D.
Erzi, leánya . . Harmath J.	Nina . . . . . Turchányi O.
Petik . . . . . Nyilassy M.	Barna Ferke . . Gönczy Gy.

Kezdete 3 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes árrakkal:

ARIEL és LOUBÉ

akrobata-műbiciklisták világhírű mutatóványai.

EZT MEGELŐZI:

Papanek Dani.

Bohózat 5 képből dalokkal, táncokkal és felvonásokkal. Zappert Brunó után magyarosította: Komor Gyula. Zenéjét szerzettők: Weinziert Miksa és D'Amant Leo.

SZEMÉLYEK:

Papanek Dani Hegyessi Gy.	Bolditsár . . . Gáthy K.
Mandelblüh . . Nyilassy M.	Bolton . . . . . Palágyi L.
Mókus Irma . . Felhő Rózi.	Steffens . . . . . László Gy.
Marianka . . . . Turi M.	Milka . . . . . Körösi G.
Vadas Béla . . . Erczkővy K.	Ilka . . . . . Parlagi K.
Sára . . . . . Tolnainé.	Churchill . . . Mezei Péter.
Panyóka Máté Fenyéri Mór.	Harry . . . . . Hajnal D.
Lili, leánya . . Harmath J.	Kcoll . . . . . Czakó V.

Kezdete 8 órakor.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1900. évi május hó 1-től.)

ARADRÓL		ARADRA	
Budapest felé írad:		Budapest feléi érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.08
Gyorsvonat reggel	8.18	Szm. sz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Szm. sz. tv. délután	3.56	Személyvonat d. u.	3.56
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.48
Erdély felé:		Erdély feléi:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnái este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár feléi:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5. —	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged feléi:	
Vegyesvonat reggel	6.45	Személyvonat reggel	8.53
Személyvonat délután	4.25	Vegyesvonat este	6.50
Brád felé:		Brád feléi:	
Személyvonat reggel	6.25	Borossebesről svz reg	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11. —
Borossebesig svz. du.	5.20	Személyvonat este	7. —

NYILTTÉR.*

Nyilatkozat.

Az „Aradi Közlöny“ 1900. évi június hó 26-án megjelent 146. számában „Leleplezett csalóbanda“ cím alatti czikk szerzője, Bernáth Izsó arad szentmártoni jegyzői irnok, a kért rectificatiót megtagadta, miért is ellene nyilvános rágalmazás vétsége miatt, a feljelentést a büntető bíróságnál átnyújtottam.

Addig is tehát, míg az illetékes bíróság ebben dönt, türelemre kérem a közönséget és egyuttal kijelentem, hogy Sváby Ernővel való összeköttetésbe hozatásom szintén teljesen alaptalan.

Aradon, 1900. évi június 28.

Auspitz Márton,
a Gépírók Lapja felelős szerkesztője.

Katonazene hangverseny a Baross-kioszkban

MA PÉNTEKEN

június hó 29-én d. u. 5 órától egész 8 óráig a

a 33. gyalogezred zenekara

karmesterük személyes vezetése mellett

válogatott műsorral

nagy hangversenyt

rendez,

melyre a t. cz. közönség tisztelettel meghivatik.

Bemenet díjtalan!

Kiváló tisztelettel

Nagy Lajos

bérlő.

* Az ezen rovat alatt közzétetté nem vállal felelősséget.

Mi a legolcsóbb világítás?

Most, midőn a világítás oly különféle módja áll a közönség rendelkezésére, nem látszik feleslegesnek, hogy pontosan megállapíttassék a világítás különféle módszereinek költsége.

Egy 50 gyertyafényt nyújtó Auer-égő óránként 110 liter légszeszt fogyaszt. Egy köbméter (1000 liter) ára 32 fillér és így egy órai fogyasztás $(0.110 \times 16) = 3.52$ fillérbe kerül.

A tökéletesített petróleum lámpa 150 gramm petróleum óránkénti fogyasztás mellett nyújt 50 gyertyafénynek megfelelő világítást. A petróleum árának kilogrammonként 50 fillérrel (mi literenként 40 fillérnek felel meg számítása mellett 50 gyertya erejű láng óránként $(0.15 \times 25) = 7.50$ fillérbe kerül.

0 gyertya erejű láng nyújtására a villamos izzó lámpa óránként 185 wattot fogyaszt. 100 wattját 10 fillérrel számítva, egy 50 gyertya erejű láng ára óránként $(1.85 \times 1) = 18.50$ fillér.

Összesítés:

50 gyertya erejű légszeszláng (Auer-égő) ára óránként	3.52 fillér.
50 " " petróleumláng ára óránként	7.50 fillér.
50 " " villamos fény " "	18.50 fillér.

Légszeszerendezéseket a legolcsóbb árakon, önköltségen s a legkedvezőbb feltételek mellett készítünk el.

Telefonszám: 25.

Az aradi légszeszvilágítási vállalat.

Aradmegyei hitelegylet, mint szövetkezet felszámolás alatt.

Felhívás.

Az „Aradmegyei hitelegylet, mint szövetkezet“ a f. évi május hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlésen feloszlását elhatározván, a társasági vagyontörvénytörvény szerű felszámolása elrendeltetett.

Ennélfogva felkérjük a kereskedelmi törvény 249. §-a értelmében hitelezőinket, illetve mindazokat, kik fenti szövetkezet ellen bármely igényt támaszthatnak, hogy követeléseiket jelen felhívás harmadszori közzétételétől számított hat hó alatt elénk érvényesítsék.

Arad, 1900. évi június hó 26-án.

ARADMEGYEI HITELEGYLET, MINT SZÖVETKEZET
FELSZÁMOLÁS ALATT:

Vásárhelyi László s. k.

Purgly János s. k.

1900. évi tavaszi és nyári idényre
valódi brünni szövetek.

3.10 méter hosszú
és teljesen elegendő egy tel-
jes férfi öltönyre (kabát, nad-
rag és mellény) ára csak

{ 2.75, 3.70, 4.80 jó
> 6.— és 6.90 a jobb
> 7.75 a finom
> 8.65 a finomabb
> 10.— a legfinomabb }

valódi
gyapjú szö-
vetből.

Fekete szalon öltönyre 10 frt, ugyancsak foltolt szövetek, turista loden, finom Kamm-
garn stb. minden gyári árban és a legnagyobb pontossággal a mindenütt előnyösen ismert

Siegel-Imhof főle szövetgyári raktár Brünnben.

Árúkat ingyen és bérmentve. Mintának teljesen megfelelő szállításért szá-
vatosság vállalatik.

1408

Magán felekre nézve feltétlenül előnyös, hogy rendeléseit közvetle-
nül a fenti gyári cégnél tegye meg.

Aradvármegye székházában,

valamint a

régii törvényszéki épületben

eszközleendő

lebontásokból

kikerülő nagy mennyiségű régi
használható anyagok, u. m.

régii, tisztított téglák,

padolat deszka, épületfa,
burkolati kölapok, ajtók,

100 darab teljesen egyenlő, külső
és belső, jalousieval ellátott

ablak,

pinczeablakrácsok, fa-
koczkaburkolat, kályhák

stb. stb.

eladatnak.

Szülőbirtokosok figyelmébe
ajánljuk az ugyanott kikerülő és
kolnákhöz igen alkalmas czella-
ajtókat, czella-ablakokat és ab-
lakrácsokat, valamint rács-
ajtókat.

Értekezhetni Fodor és Rei-
singer cég irodájában, Arad,
József főherceg-ut 12. szám.

Magy. királyi államv. üzletv. Aradon.

15967—1900. szám.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak Gyula-
fehérvár állomáson lévő pályavendég-
lő bérletére ezennel zárt ajánlatu pályá-
zat hirdettetik.

A bérlet 1901. évi január hó 1-vel
kezdődik és tart ezen időponttól számi-
tott 3 éven át vagyis 1903. évi deczem-
ber hó 31-ig.

A bérleti feltételek a magyar
államvasutak aradi üzletvezetőségé
I. osztályában a rendes hivatalos ór
ban megtekinthetők vagy kíván
postán megküldetnek, miért is aján
tevőkről feltételeztetik, hogy azo
ismerik és egész terjedelmükben köte
zőknek elfogadják.

Az I. kor. bélyeggel ellátott
„ajánlat a gyulafehérvári pályavendé
bérletre“ feliratu borítékra zárt aj
latok lepecsételve 1900. évi július
3-án déli 12 óráig alulírott üzletve
ség általános igazgatása (I.) osztályá
nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 azaz 100
száz korona készpénzben vagy álta
letételekre alkalmas értékpapírokn
később f. évi július hó 2-án déli 12-óra
a magy. kir. államvasutak aradi üzle
vezetősége gyűjtőpénztáránál Arad
leteendő. Az értékpapírok számitár
a budapesti illetőleg bécsi létszé
legutóbb jegyzett 14 napnál nem égit
utolsó napi árfolyammal, de sola né
értéken felül.

Takarékpénztári betétkönyvek let
gyanánt nem fogadtatnak el.

Ezen feltételektől eltérő ajánla
a kitűzött határidőre beérkező ajánla
tok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabá
don a bérösszegre való teljesség nélkü
történik.

Aradon, 1900. évi június hóban.

A magy. kir. államvasutak
aradi vezetősége.

Iglófürdő

Klimatikus gyógyhelyizgyógyintézet.

Nyarázótelep.

Vasuti Állomás Igló. (Kassa-Oder-
bergi vasut) Szepesmegyében, 580 méter
magasságban a tenger színe felett,
nagy kiterjedésű gyűszűk közepette,
pompa és névtájkok, Tükör-, kád- és
fenyőfürdők. Villós masszázs. Kiválóan
alkalmas gyógyhely csernyevényes
szerek bántalmában szenvedőknek
lők részre.

Jó konyha, térsékelit árák, szon-
kora, olvasó-ter, Lawn-Tennis.
Fürdőház máj 15-től szeptember végéig.
Elt- és uszodák, tetemes árle-
gedés. — Fürdő: Dr. Neubauer La-
jos. — Posta és irda-állomás helyben. Utá-
zás Budapest—Igló vagy Budapest—
Rutka—Igló. Práktusokkal szolgál

1404

fürdőigazgatóság Iglófürdő.

Alapítottatott 1840.

Alapítottatott 1840.

Rosenblüh H. és Társa

Arad, Szabadságtér és Forray-utcza sarján.

Nagy nyári occassió július 1-től augusztus végéig.

Nyári kelmék, cretonok, zephyrek, delain, battisztok, pique jóval lezállítárákon.

Különösen figyelmébe ajánljuk a nagyérdemű közönnek, hogy minden
péntek délután

az összes áruból fennmaradt maradékok asztalokra, megtekintésre alkalmasan elhelyezve tel-
lesnek elárusítva.

Nagy választékban vannak Doubl angolaidek,

a melyekből egy most divatos gallér serpentin fazon már 10 frttól kezdve kap

Orvosi intézet

nyitva reggel 6 órától este 7 óráig (kivéve d. e. 9—11-ig.)

A közönség rendelkezésére a következő gyógyszerközk állanak:

Villam-fény fürdő:

1. Rheuma, köszvény, ideggyulladások (ischias), oldal s arczfájdalmak, neuralgia, mell s hashártya izgmányok, fémmérgezések, (higga, zink, ezüst, ólom).
  2. Vérhaj (higga s jódkúra segítése), elhízottság, zsírosodott sziv, fehérjés vesegyulladás, cukorbetegség.
  3. vérszegénység, idegkimerülés (neurasthenia), idegesség.
  4. Régi bőrbajok, scrophula, bőrfarkas (lupus) gyógyítására.
- A betegség szerint a fényfürdőt hidegviz-gyógy, massage vagy bepakolás követi. Egyszeri használat **1 irt 25 kr.**, 15 jegy **15 irt.**
- Beléző kamarák. (Inhalató) Gleichenberg, Ems mintára.** acut és régi gége, tüdőhurtnál, valamint tüdőtágulatnál, asthmánál. Egyszeri használat **75 kr.**, 15 jegy **9 irt.**
- Hidegviz-gyógy.** Egyszeri használat **60 kr.**, 15 jegy **7 irt.**
- Svéd gymnastica** gyöngült izomzatú reconvalescensek erősítésére, szűk mellkasú, valamint szivbajos gyermekek s felnőttek edzésére s munkaképesítésére.
- Havi díj 10 irtól feljebb az eset minősége szerint.**
- Minden beteg saját orvosának utasítása, avagy az én tanácsom szerint részesül kezelésben. — Minden ténykedés személyes felügyeletem mellett fogórtenni.

Dr. HECHT A.,

Arad, Templom-utca, Minorita-palota.

Telefon szám 270.

Legjobb szabás!

ARADI CZIPÉSZEK

TERMELŐ SZÖVETKEZETE

ARADON, TEMPLOM-UTCZA, MINORITA-PALOTA.

Egyedüli a maga nemében, csakis saját készítményű mesterek által előállított

női és férfi-czipőket,

gyermek- és leánya-topánkákat komót- és más czipőneműeket tart raktáron vagy készít megrendelés után.

Nem gyári munka, de azért olcsóbb és jobb.

Vidéki megrendelések pontosan és jutányosan eszközölköttek. Házhöz tetszés szerinti időben választékot küldünk.

Löderer, m. kir. honvéd-százados féle rugganyos sarokkészülék, úgy női mint férfi czipőn alkalmazható, csakis nálunk kapható.

Különféle színű cremek és lakkok nagy raktára.

Feltűnő olcsó árak!

Csak saját készítményű áru!

Kitűnő minőségű anyagi!

3281—1900. számhoz.

ÉRTESÍTÉS!

A cs. és kir. 7. hadtest csapatjai számára 1900. évi szeptember hó 1-től 1901. évi augusztus hó 31-ig szükséges széná,

Tekintette az egyttal a fozoligabírol, a városi (to) kapitányi, a községi hivatalok, gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a t. és kir. katonai állomásparancsnoksághoz több példányban küldött és ezen kívül falragaszok útján közhírré tett hirdetményekre továbbá hivatkozással a temesvári, aradi, nagyváradi és szegedi katonai élelmezési raktáraknál d. e. 9—11 óráig betekinthető évenként 8 fillért kapható szállítási feltételek füzetére, e helyen még a következők tételnek ezennel közhírré.

A tárgyalás megtartatik

Az évi szükséglet a cs. és kir. csapatok számára körülbelül

mely napon	mely állomáson és hivatalban	mely állomás számára	mely időtartamra		zabból	szénából	alomszal-mából	ágyaszal-mából	szecska-szalmából	kemény tűzfából	székényből
			től	ig							
1900. évi július hó 16-án d. e. 10 órakor és 1901. évi július hó 10 órakor és kir. élelmezési raktárnál	Temesvározt	Temes...	1900. szeptember hó 1.	1901. augusztus hó 31.	—	10056	5358	1203	—	4236	—
		Fehértó...			—	2050	1127	459	—	1338	—
		Karánse...			153	125	77	135	—	558	—
		Nagy-Kik...			—	—	—	—	—	—	—
		Nagy-Becs...			—	125	77	132	—	444	—
		Lugos...			—	2352	1318	93	—	294	—
		Pancsova...			123	100	61	120	—	312	—
		Arad vár és r...			—	7500	4650	663	—	1765	1738
		K.-Szt.-Mikl...			—	3948	2185	81	—	172	—
		Békés-Csaba...			154	124	77	132	—	480	—
		Szeged...			—	1100	620	590	—	1760	250
Nagyvár...	—	10280	6080	860	—	—	3200				
Debreczen...	—	7290	4500	498	—	1290	1200				

Temesvározt, 1900. évi június hóban.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

NEUMANN.

**férfi-, fiu-
és gyermekruha telep**
ARAD,

a „Fehér Kereszt” szálloda mellett.

Szabott árak!

**Mérték szerinti megrendelése
pontosan eszközöltetnek.**

Zálogtárgyak elárverezése.

Van szerencsém a t. cz. közönség-
nek ezennel tudtul adni, hogy

ékszertárgyak

1900. évi július 4-én,

ingóságok

1900. évi július 5-én,

előlelt 8 órakor a tekintetes város
közjegyzői hivatal egy tisztviselője jelen-
létben fizethelyiségemben Kossuth-
utcza 12. sz. azon

1900. április hónapban esedékes
zálogtárgyak, melyek lejáratkor ki-
nem váltattak, sem elzálogolási határ-
időtük meg nem hosszabbítottak,
bővebb igérőnek készpénzfizetés mel-
lett el fognak adni.

1852

W. S. S. B. B.

Elköltözés folytán
KUJEDEN

egy 4 szobás lakás,

minden melléképületekkel u. m.
egy istálló, szinek, pincze, ga-
bonás, kukorica göré és szép
gyümölcsös kert, továbbá 1/4
eresztő szántó és kaszáló föld
tagosítva.

4 hold szőlő,

melynek fele a legjobb fajjal
van beültetve,

egy kath. hold lóherés,
szabad kézből eladó.

Értekezhetni Kujeden Dénes
úrnál. 2048

Gyáraknak, malmoknak és cséplés-
hez **legkitünőbb minőségű**

lupényi

darabos, koczka, dió,

akna, dara, porszén,

ugyszintén kitünő mosott

kovács-szén

megrendelhető a „Magyar Általá-
nos Hitelbank” szénosztályának
képviselőjénél:

Pollák Vilmos,
ARAD.

Kertész

== **segéd** ==

alkalmazást

== **keres** ==

július 1-én belépésre.

Bővebbet e lapok kiadóhi-
vatalában. 2034

2192—1900. szám. tkv.

Póthirdetmény.

A pécskai kir. bíróság, mint
telekkönyvi hatóság közirre te-
szi, miszerint az Ara-Csanádi
gazdasági takarékpénztár végrehaj-
tatónak, Libus Mihály n. pécskai
lakos végrehajtást szöv. elleni
500 kor. s jár. iránti végrehajtási
ügyében 831/900. sz. kibocsájtott
árverési hirdetményben a m. pécs-
kai 3263. sz. tjkvber A. I. 1. par.
sz. a. ingatlanra 85 kor. kikiallásti
árban 1900. évi augusztus hó 18-ik
napjának d. e. 10 órájára kitűzött
árverés az 1881. évi LX. t. cz. 167.
§-alapján Fülöp Los végrehajtó
érdekében is 210 kor. tokekövet-
lése és járulékjelöltése végett
megtartatni fog.

Kelt Pécskán a kir. bíróság
mint telekkönyvi hatóságától 1900.
évi május hó 18-án

Dr. Jakó.
kir. bírós.

Cseresznye!

Cseresznye!

Minden háztartásnak disze, a befőzésre kitünő
és mint **csemege-gyümölcs** minden versenyen
felül álló

== **Krassó-Szörénymegyei** ==

fekete cseresznye,

mely gyümölcs bármely mennyiségben egyedül **csak**
nálam, a legmérsékeltebb árban, min-
den időben kapható.

Spielmann Albert

Itüszkereskedő

ARAD,

Karolina-uteza.

Cseresznye!

Cseresznye!

Gyümölcskiállításon kitünt. cseresznyefaj.

Pompás zamatu cseresznye.

Befőzésre legjobb cseresznye.

Egykényelmes

urilakás

mely **5 szoba,** elzátható kü-
lön fősó, kert és minden hoz-
zártozókból

elköltözés végett
azonnal

egy 1-ső augusztustól

átadandó

gen jutányos bér mellett.

Czlm a kiadóhivatalban.

STERNMA

Arad és vidék legnagyobb kizárólagos

női fejőtű

áruháza

Aradon, **Andrássy-tér**